

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16^E JAARGANG

WOENSDAG 3 JUNI 1931

No. 805

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonnés, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 145192.

2 JUNI 1931.

De meerdere geldvraag voor de maandwisseling veroorzaakte aan het einde der week een lichte stijging van de callrente en de rente voor particulier disconto. De callrente liep op van 1 pCt. tot 1½ pCt. en particulier disconto steeg van 1½ pCt. tot 1¾ à 1⁵/₁₆ pCt. Gisteren ontstond door het terugtrekken van alle door het Rijk uitgezette callgelden een bijzonder sterke vraag naar callgeld, zoodat de callrente tot 2 à 2¼ pCt. opliep; maar overigens bracht de maandwisseling, zooals meestal in Juni, slechts weinig verhooging van de geldvraag. In de prolongatierente kwam zelfs in het geheel geen verandering; de geheele week werd 1, 1½ of 1¾ pCt. genoteerd.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank blijken de eischen, door de maandwisseling aan de centrale credietinstelling gesteld, voornamelijk tot uiting te zijn gekomen in den post beleeningen, welke met ruim f 38 millioen is toegenomen. De post binnenlandsche wissels nam slechts met ruim f 1½ millioen toe. De post papier op het buitenland vermeerderde met bijna f 1 millioen; de diverse rekeningen onder het actief met bijna f 6½ millioen. De metaalvoorraad nam met rond f 1,4 millioen toe, voornamelijk uit hoofde van een toename van den post zilveren munt. De bankbiljetten in omloop namen toe met bijna f 49 millioen, terwijl de rekening-courant-saldi daalden met ruim f 1 millioen, uit hoofde van een afname van het saldo van het Rijk met ruim f 5 millioen, waartegenover een toename van de saldi van anderen staat van bijna f 4 millioen. Het beschikbaar metaalsaldo daalde met bijna f 18 millioen. Het dekingspercentage bedraagt ruim 52½.

* * *

Zooals te begrijpen, is de wisselmarkt de afgelopen week heel nerveus gebleven. De omzetten waren slechts klein; zaken kwamen moeilijk tot stand. Marken liepen van 59.08 verder terug en kwamen zelfs een oogenblik onder de 59.—, na ook nog voorbijgaand 59.14 te hebben genoteerd; slot 59.01. Deviezen zijn in Berlijn vastgebleven: Ponden noteerden er tenslotte 20.48¼, Dollars 4.2105. Ook de Zwitsersche Francs bleven gezocht en vooral op den laatsten dag was er veel vraag, die, naar men beweert, ook voor een groot deel voor Spaansche rekening moest zijn. Van 48.09 steeg de koers tot 48.19. Ponden daalden in Zwitserland van 25.15 tot 25.07. Het derde devies, dat, bij slechts betrekkelijk geringe omzetten, groote schommelingen heeft te zien gegeven, is de Spaansche Peseta. De koers zakte van 24.25 tot 19.70 in, waarop in heel korten tijd wederom rijzing tot 21.25 volgde. Er is hier op het oogenblik een tamelijke baissepositie in Peseta's; toen de koers onder de 20 was aangeland en enkelen tot dekking hunner positie overgingen, was de stemming plotseling weder geheel omgeslagen. Ponden noteerden in Madrid 50.80—49.90—61.25—57.80. Hier te lande is het Pond flauw gebleven, onder den invloed van het iets duurdere geld en wellicht ook door de minder gunstige berichten uit Londen. Van 12.09% kwam de koers op 12.08½. Dollars daalden van 2.4870 tot 2.4840. Dollars in Londen varieerden weinig: 4.8642—4.8635—4.8650—4.8647. De stemming voor Fransche Francs was eerder wat vaster, doordat het Pond in Parijs terugliep: 124.32—124.10—124.14. De noteering was hier 9.73—9.73¼. Belga's met weinig fluctuatie: 34.61. Lires lager: 13.02—12.99. Ook de Oostenrijksche Shilling lager: 34.97—34.91½. Pengö 43.40—43.30. Tsjecho-Kronen 7.37¼—7.35%. Van de Scandinavische valuta's noteerden Kopenhagen 66.54, Oslo 66.53, Stockholm 66.63. Canada Dollars zijn bijna gelijk met New-York 2.4845. Rio handhaafde zich en kon zelfs nog iets verbeteren: 17.25. Argentijnsche Pesos: 75.75, Uruguay Dollars 1.46, Mexicaansche Dollars 1.22.

Op de termijnmarkt zijn door de lage koersen de prijzen voor termijn vaster geworden. De slotprijzen waren als volgt: voor Ponden ¹/₃₂ en 1 disagio, Dollars 6 en 11 punten agio. Eenmaands Marken ca. pari, driemaands 6 punten disagio. In verband met de baissepositie in Peseta's, was er veel vraag voor contant tegen termijn, hoofdzakelijk wel 3-maands, dat 18 punten onder contant verhandeld werd.

LONDEN, 1 JUNI 1931.

Het einde van Mei verliep zonder druk van eenige betekenis op de geldmarkt. De heden vervallende War Loan coupons zullen geld gedurende de eerstvolgende dagen zeer overvloedig maken.

Het vooruitzicht daarop had de zwakke tendens van den aanvang der week dan ook zullen handhaven, doch de vreemde wisselmarkt bracht scherp tegen Londen zich keerende prijzen, zoodat disconto tenslotte de week beëindigt op 2¹/₁₆—2³/₃₂.

DE LONDENSCHER TARWECONFERENTIE.

De tarwe-conferentie, welke van 26 Maart tot 2 April te Rome is gehouden en waarvan in de nummers van de E.-S. B. van 15 en 22 April jl. een beschrijving werd gegeven, is onder meer besloten, dat de tarwe-exporterende landen op 18 Mei bijeen zouden komen te Londen. Het daartoe strekkende voorstel is te Rome gedaan door den vertegenwoordiger van Canada. Op den bepaalden datum is de vergadering te Londen bijeengekomen in Canada House onder voorzitterschap van den Heer G. H. Ferguson, Hooge Commissaris voor Canada. Zij werd bijgewoond door vertegenwoordigers van Argentinië, Australië, Bulgarije, Canada, Hongarije, Britsch-Indië, Roemenië, Rusland en Zuid-Slavië, welke landen ook te Rome vertegenwoordigd waren. Tevens verschenen te Londen nog vertegenwoordigers van de Vereenigde Staten van Amerika, die voor de bijeenkomst te Rome wel waren uitgenoodigd, doch daaraan niet hadden meegedaan.

Het is van belang hier te vermelden, dat te Rome het voorstel voor de Londensche bijeenkomst gedaan en aangenomen werd, nadat geruimen tijd gesproken was over de mogelijkheid om door middel van beperking van het aanbod van tarwe een gunstiger prijspeil teweeg te brengen. Een gedetailleerd plan was daartoe ontworpen door de Hongaarsche delegatie, die dit aan de conferentie te Rome heeft voorgelegd. Volgens dit plan zouden de uitvoerlanden besluiten tot een beperking van hun tarwe-export. Een centrale internationale commissie zou voor elk dier landen een percentage van den totalen uitvoer vaststellen, welk totaal beneden de hoeveelheid der laatste jaren zou worden gehouden. Daar dit onderwerp beter door de uitvoerlanden afzonderlijk kon worden behandeld, dan in een algemeene conferentie als die te Rome, vond het voorstel om te Londen bijeen te komen dadelijk algemeene instemming.

In zijn openingsrede van de Londensche vergadering op 18 Mei wees de Heer Ferguson nog eens op het groote belang van een tarweprijs, die den producent een winstmarge laat. Zoolang dit niet het geval is, en zoolang dus de tallozen, die zich in een zeer groot gedeelte der wereld bezighouden met de productie van tarwe, slechts over zeer beperkte koopkracht beschikken, kan de afzet van de producten der industrie zich niet herstellen en wordt verbetering der alom zoo ongunstige economische toestanden ten zeerste belemmerd. Het doel, dat deze conferentie moest zien te benaderen, viel volgens den Heer Ferguson te omschrijven als:

1o. het vinden van afzet voor de voorraden tarwe, die zich in verschillende productielanden hebben opgehoopt;

2o. betere behandeling en distributie van toekomstige tarwe-overschotten.

Reeds dadelijk, vóór den aanvang der conferentie, werd bekend, dat de Australische delegatie met een voorstel zou komen, dat groote gelijkenis vertoonde met het uit Rome bekende zooveel genoemde Hongaarsche plan. Voorgesteld zou dus worden de oprichting van een internationaal lichaam, waarin alle tarwe-uitvoerende landen zouden zijn vertegenwoordigd en dat den verkoop van alle voor uitvoer aangeboden tarwe zou bewerkstelligen, waarbij dan echter de gezamenlijk uit te voeren hoeveelheid voldoende zou worden beperkt om een prijsherstel mogelijk te maken. Voor elk land zou in een vergadering van vertegenwoordigers der verschillende regeeringen het percentage worden vastgesteld van de totale hoeveelheid.

De vergaderingen van de Londensche conferentie waren niet openbaar, doch er is toch wel bekend geworden, dat over dit of een dergelijk plan uitvoerig van gedachten is gewisseld. Veel verder is men daarmee echter niet gekomen, en na de ervaringen, welke men met dergelijke bijeenkomsten tot nog toe heeft gehad, is het trouwens ook eigenlijk niet te verwon-

INHOUD.

Blz.

DE LONDENSCHER TARWECONFERENTIE door <i>Jan Schilt-huis</i>	504
Economische voorlichting door <i>Mr. A. N. Molenaar</i> ..	505
De afvoer van steenkolen en de Limburgsche spoorwegen door <i>S. A. Reitsma</i>	506
Het eerste jaarverslag van de B. I. S. door <i>Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart</i>	508
De Indische middelen over Februari 1931	512
AANTEEKENINGEN:	
Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprizen in Nederlandsch-Indië	513
MAANDLIJFERS:	
Rijkspostspaarbank	514
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	514
Indexcijfers van Nederlandsche aandelen	514
Overzicht van de Indische middelen	515
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	515-522
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

deren, dat omtrent zulk een verstrekkend plan en vooral ten aanzien zijner gedetailleerde uitwerking niet dadelijk overeenstemming te bereiken viel. Toch waren verreweg de meeste vertegenwoordigde landen wel bereid om over te gaan tot samenwerking in den vorm van vaststelling van ieders aandeel in de gezamenlijk te exporteeren hoeveelheid tarwe. Dit geldt ook voor Rusland en toen in de pers de mededeeling verscheen, dat de Russische vertegenwoordigers te Londen zich tot samenwerking volgens dit systeem met de andere uitvoerlanden bereid hadden verklaard, dachten velen reeds aan de mogelijkheid, dat deze conferentie werkelijk wel eens tot praktische resultaten zou kunnen leiden. Reeds zeer spoedig echter werd daaraan weder sterk getwijfeld, toen bekend werd, dat aan die Russische bereidverklaring zekere voorwaarden verbonden waren. De Russische tarwe-uitvoer is namelijk ook in het nu bijna afgelopen seizoen nog steeds veel kleiner geweest dan vóór den oorlog en daar Rusland, zooals zijn vertegenwoordigers reeds te Rome verklaarden, wel genoodzaakt is, zijn tarwe-productie en daarmee zijn uitvoer verder uit te breiden, zoodat er groote kans bestaat, dat binnen afzienbaren tijd de uitvoer weer even groot zal zijn als vroeger, wenschte Rusland het voor zijn uitvoer eventueel vast te stellen quotum gebaseerd te zien op zijn gemiddelden vooroorlogsch uitvoer. Het zou dan wel bereid zijn om zich aan dat quotum te houden en dus eventueel een deel zijner voor uitvoer beschikbare voorraden achter te houden, doch verbond daaraan de voorwaarde, dat de andere belanghebbende staten voor het financieren dier achtergehouden voorraden zouden zorg dragen. Rusland heeft namelijk voor het financieren van zijn invoer zoo groote behoefte aan de gelden, die het slechts door middel van export kan verkrijgen, dat het zich niet kan veroorloven, belangrijke hoeveelheden van een zijner voornaamste uitvoer-producten achter te houden, wanneer het niet in de gelegenheid wordt gesteld, tegen die voorraden geld op te nemen.

Misschien is de twijfel aan resultaten der conferentie, welke na het bekend worden dezer details bij zeer velen gerezen is, wel gegrond geweest, doch het is niet zoover gekomen, dat dit met zekerheid kon worden vastgesteld. Zelfs voelden verschillende Oost-Europeesche staten veel voor het Russische standpunt, want ook zij hebben de laatste jaren veel minder tarwe geëxporteerd dan vóór den oorlog en zouden eveneens hun quotum gaarne zien vastgesteld op hun vroegere uitvoercijfers. Ook Argentinië, Australië en Canada hebben zich niet dadelijk ernstig tegen dezen wensch verzet om de eenvoudige reden, dat de Vereenigde Staten zich van het geheele quota-systeem afkeerig toonden. De Amerikaansche afgevaardigden verklaarden althans, geen opdracht te hebben om met een zoodanig plan in te stemmen. Wel voelden zij veel voor vermindering van productie, maar te Rome is wel gebleken, dat daarover geen overeenstemming te bereiken valt, en beperking van den uitvoer veel meer

kans op verwezenlijking biedt. Dat de regeering der Vereenigde Staten geen lust heeft in een quota-systeem is overigens niet te verwonderen. Door de onzalige manipulaties van den Federal Farm Board is de Amerikaansche regeering de eigenaar geworden van een ontzaggelijken voorraad tarwe van den vorigen oogst, die ongeveer even groot is als de geheele gemiddelde jaarlijksche uitvoer der Vereenigde Staten aan tarwe en meel. Ook nu is er weer een groote oogst op komst met een aanzienlijk uitvoeroverschot en wat zou er nu met dien enormen regeeringsvoorraad moeten geschieden, als de uitvoer der Vereenigde Staten beperkt moest blijven tot een quotum, dat waarschijnlijk beneden zijn gemiddelden jaarlijkschen uitvoer zou blijven? Een overeenkomst der andere uitvoerlanden over een quota-systeem, waaraan de Vereenigde Staten niet zouden meedoen, ware juist wegens dien grooten Amerikaanschen regeeringsvoorraad ondenkbaar, want het aan de markt brengen dier tarwe zou dadelijk ieder resultaat van de uitvoerbeperking der anderen doen verdwijnen. Zoo blijkt nu dus nogmaals, hoezeer de averechtsche politiek van den Farm Board de tarwemarkt heeft ontwricht en nu zelfs weder een poging tot verbetering, waarvan de uitvoerbaarheid reeds mogelijk begon te schijnen, onmogelijk maakt.

Tot een eigenlijke bespreking van de Russische voorwaarden tot samenwerking is het dus te Londen niet gekomen en voorloopig zijn het de Vereenigde Staten geweest, die hebben veroorzaakt, dat ook deze conferentie weder zonder tastbare resultaten is uitgegaan. Zij heeft het niet verder gebracht dan de oprichting van een permanent Comité te Londen, waarin alle tarwe-uitvoerende landen een vertegenwoordiger hebben en waarvan de Heer Ferguson, de president der Londensche conferentie, het voorzitterschap bekleedt. Het Comité zal ten dienste der tarwe-uitvoerende landen informaties van statistischen aard verzamelen en verspreiden omtrent oogsten, voorraden en verbruik, ongewenschte schokken in de fluctuatie der tarweprijzen trachten tegen te houden en pogen, in de distributie der uitvoeroverschotten verbetering aan te brengen. Ook kan het Comité, zoodra het daarvan nut verwacht, een nieuwe conferentie bijeenroepen.

Wie van de Londensche conferentie maatregelen had verwacht, welke spoedige verhooging der tarweprijzen met zich zouden brengen, zal het poovere resultaat zeker gevoelen als een nieuwe teleurstelling. Toch valt er ook ten aanzien van deze bijeenkomst wel iets bemoedigends te constateeren. Wanneer namelijk eenerzijds nogmaals gebleken is, dat wegens het uiteenloopen van de belangen der uitvoerlanden samenwerking voor het opdrijven der prijzen uitermate moeilijk te bereiken valt, is het anderzijds tevens weer duidelijker geworden, dat alom de overtuiging bestaat, dat vermindering van het aanbod van tarwe een noodzakelijke voorwaarde is voor het herstel van het landbouwbedrijf. Dat ook Rusland eenige geneigdheid toont om in die richting werkzaam te zijn is zeer zeker een belangrijk feit en wijst er misschien op, dat op basis der tegenwoordige prijzen ook volgens het in Rusland geldende economische systeem geen voordeel bij de tarwe-productie te behalen is.

Belangrijk is ook, dat uit de Londensche besprekingen wel gebleken is, dat geleidelijk verder wordt voortgegaan in de richting van overheidsbemoeiing met de productie en vooral met de internationale distributie van tarwe. Buiten Rusland, waar de uitvoer reeds lang geheel in handen is van den staat, hebben Bulgarije, Zuid-Slavië, Hongarije en Polen reeds organisaties, die daarop steeds meer beginnen te gelijken en Roemenië zou daartoe ook gaarne overgaan. In de Vereenigde Staten kan voor de tarwe van den ouden oogst, die nu vrijwel geheel in handen is van den Farm Board, wel hetzelfde worden gezegd en reeds wordt er onderhandeld over regeeringsbemoei-

ing met de nieuwe Amerikaansche tarwe, die binnenkort geoogst wordt. De regeeringen van Australië en Canada grijpen reeds geruimen tijd in bij de vorming der tarweprijzen en verklaren telkens weder, dat uitbreiding dier bemoeiingen haar het eenige middel lijkt ter bereiking van loonende prijzen. Ook Argentinië dat steeds afkeerig is geweest van bemoeiing der overheid met de productie en de distributie van het graan, begint daarvoor den laatsten tijd meer te gevoelen. Reeds is de Argentijnsche regeering begonnen met het beschikbaar stellen van gelden met de maïsvoorraden der landbouwers als onderpand, teneinde in afwachting van betere prijzen overdadig aanbod van maïs te voorkomen. Indien niet langs meer natuurlijke weg spoedig een verbetering der graanprijzen intreedt (en tot nog toe zijn daarvoor geen aanwijzingen aanwezig) is het zeer goed mogelijk, dat, ondanks de weinig positieve resultaten van de Londensche conferentie, de uitvoer uit de export-landen steeds meer in de handen der overheid overgaat en dus de handel in de internationale tarwe-distributie geleidelijk een steeds kleiner rol gaat spelen. Of dit bevorderlijk zal zijn aan de zeer groote en veelzijdige belangen, die aan het vraagstuk der graanprijzen verbonden zijn, valt nog moeilijk te overzien. Tot nog toe zijn de resultaten der overheidsbemoeiing op dit gebied al zeer weinig bemoedigend.

JAN SCHILTHUIS.

ECONOMISCHE VOORLICHTING.

Het voorstel van Minister Verschuur tot het verbeteren van den economischen voorlichtingsdienst is veeleer een plan tot reorganisatie van de Afdeling Handel en Nijverheid van het Ministerie van Arbeid, Handel en Nijverheid. En zelfs zoo gezien is de reorganisatie meer schijn dan wezen.

De Minister stelt zich nl. voor om aan het hoofd van de afdeling Handel en Nijverheid een directeur-generaal te plaatsen, die economisch geschoold moet zijn en in staat de actueele vraagstukken in hun voortdurende wisseling te beheerschen. Hieraan is inderdaad behoefte en in dit opzicht juichen wij 's Ministers gedachtegang dus toe.

Maar nu verder. De Afdeling zal voortaan uit drie onderdeelen bestaan, die de Heer Verschuur als volgt aanduidt:

A. „Algemeene economische politiek, in het bijzonder ook de handelspolitiek.”

B. Economische voorlichtingsdienst.

C. Uitvoering van speciale wetten en alle onderwerpen, welke niet onder A. en B. behooren (Octrooiwet, Wet Kamers van Koophandel, Handelsregisterwet, Winkelsluitingswet, Merkenwet, technische voorlichtingsdiensten, middenstandszorg, etc.).

Dit alles nu behoort reeds tot de zorg van de genoemde afdeling. Weliswaar geschiedt het werk in vele opzichten gebrekkig, maar daarin kan — onder goede deskundige leiding — verbetering komen. Vast staat echter, dat het werk, dat over drie afdelingen zal worden verdeeld, op dit oogenblik ook reeds onder toezicht van den chef van de Afdeling Handel en Nijverheid plaats vindt. Dit lijkt ons ook juist. Wij zien niet in, waarom de economische voorlichting een apart onderdeel van de Afdeling moet worden, temeer daar de aan het hoofd daarvan te plaatsen leider toch volgens de door den Directeur-Generaal uit te stippen lijnen zal moeten werken. Dit is ook thans met de functionarissen, die de economische voorlichting verzorgen, het geval. Is het dus wonder, dat wij ons afvragen, wat er nu feitelijk in de organisatie op 's Ministers departement verandert?

In betrekking tot het onderdeel C. kan hetzelfde worden gevraagd. Iets anders dan de benoeming van hoogere ambtenaren dan op het oogenblik de genoemde speciale wetten verzorgen, zien wij er niet in. Maar daarom te eer rijst de vraag of — naast den Directeur-Generaal — nu werkelijk een administra-

teur noodig is om de wetten op den industriëlen eigendom en de met de Handelsregisterwet verband houdende werkzaamheden te volgen. Bij een werkelijke reorganisatie behoorde o.i. de gansche bemoeiing met octrooi- en merkenzaken op het Departement te verdwijnen. De Regeering beschikt over een bureau van den industriëlen eigendom met hoogst bekwame ambtenaren, die meer dan de in deze onderwerpen niet opgegroeide departementsambtenaren deze materie beheerschen. Waarom is het dan noodig het uitstekende voorbereide werk van het Bureau nog eens over te doen of — bij de wetgevende taak — op het Departement arbeid te verrichten, die met veel minder inspanning — en met meer deskundigheid — op de Oostduinlaan kan geschieden? Ware de Minister op reorganisatie en bezuiniging uit geweest, dan had hij o.i. hier een dankbare taak gevonden.

Hoe dit evenwel zij: reële veranderingen in betrekking tot den door de Afdeeling Handel en Nijverheid te verrichten arbeid liggen niet in 's Ministers voornemen en daarom meenden wij het recht te hebben de reorganisatie van deze afdeeling meer schijn dan wezen te noemen.

En nu de voorlichtingsdienst. Och, daarover kunnen wij welhaast nog korter onze meening formuleeren. Hoozeer de Minister ook van concentratie van de voorlichting op één Departement overtuigd moge zijn, de in de Memorie van Toelichting gegeven uiteenzetting verbloemt niet, dat de vereischte eenheid niet is bereikt. Arbeid blijft voorlichten, landbouw behoudt zijn dienst, Koloniën blijft de overzeesche belangen behartigen en omtrent Buitenlandsche Zaken vernemen wij eigenlijk nog het allerminst. Toch moeten de onder Minister Beelaerts van Blokland ressorteerende ambtenaren de brandstoffen voor den voorlichtingsoven leveren. Blijven die uit, komen zij niet op tijd binnen of zijn zij van slechte kwaliteit, dan zal het vuur dooven en niets zijn bereikt. Onze conclusie is dus deze: de essentiële vereischten om tot een doeltreffenden voorlichtingsdienst te geraken zijn niet vervuld; de nieuwe lente, het nieuwe geluid, waarnaar zoolang was uitgezien, is uitgebleven.

Hoe deze reorganisatie van de Afdeeling Handel en Nijverheid op den duur ooit een bedrag van f 200.000 kan vorderen, is ons een volslagen raadsel. Wij zijn op het gebied van de economische voorlichting niet geheel onbekend; wij hebben ook in het buitenland wel eens rondgeneusd; daarom heeft de vrijmoedige creditaanvraag van f 200.000 — waaromtrent thans toch in beginsel moet worden beslist — ons wel eenigszins verbaasd. Er is met minder geld een behoorlijke voorlichtingsdienst te verkrijgen, mits deze niet op grootscheepsche wijze wordt ingericht. Wij stellen ons binnenkort voor hier ter plaatse de groote lijnen te schetsen van een voorlichtingsdienst, zooals wij ons dien denken.

MOLENAAR.

DE AFVOER VAN STEENKOLEN EN DE LIMBURGSCHESPOORWEGEN.

De indiening der wetsontwerpen tot verklaring van onteigening ten algemeenen nutte, a. teneinde de verbinding van den mijnspoorweg der Staatsmijnen in Limburg met dien van de Oranje-Nassaumijnen (Hand. St. Gen. 1930—1931 II Bijl. 325), mogelijk te maken, waarover zoo juist het Voorloopig Verslag verschenen is, en b. om tot eene verbinding van den mijnspoorweg der Staatsmijnen met Stein aan het Julianakanaal te komen (Hand. St. Gen. 1930—1931 Bijl. 369) zal niet nalaten in wijden kring de aandacht te trekken.

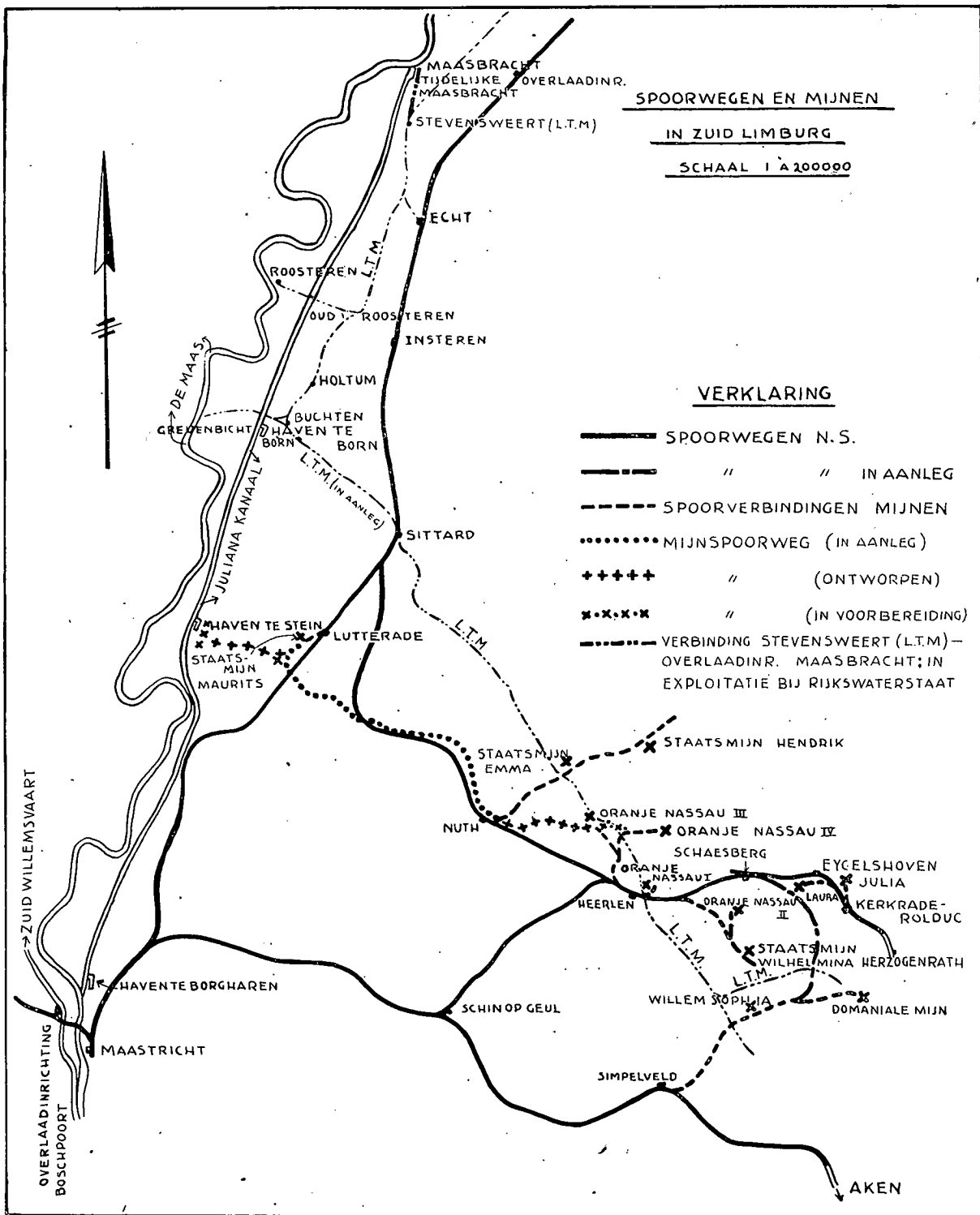
Terecht! De consequentie van de voorgestelde maatregelen toch zal zijn, dat in Zuid-Limburg een volledig spoorwegnet (niet voor algemeen vervoer bestemd) zal ontstaan, naast dat der Nederlandsche Spoorwegen met als gevolg, dat het kolenvervoer van groote mijncomplexen — die van den Staat en van

de Oranje-Nassaumijnen — aan de Nederlandsche Spoorwegen zal worden onttrokken en rechtstreeks op den waterweg zal worden gebracht. In de toekomst zullen de Nederlandsche Spoorwegen, in welks financieel wel en wee de Staat van zoo nabij is betrokken — ik kom hier nader op terug —, dus zeer belangrijke inkomsten derven, inkomsten, welke bij de thans nog sluitende begrooting, niet wel te missen zijn, waar de concurrentiestrijd met de andere transportmiddelen (door onrendabele kanalen, straten- en bruggenbouw, luchtvaartsubsidieering, opgelegde pensioenlasten, wettelijke verplichtingen) steeds meer catastrofale afmetingen aanneemt.

Een kort overzicht van de Limburgsche verhoudingen, zooals deze gegroeid zijn en nog bezig zijn zich te ontwikkelen, moge hierbij bespreking vinden. Wellicht kan het kwaad, dat na 1927 niet meer ongedaan is te maken, dan toch tot de kleinste afmetingen beperkt blijven.

De Staatsmijnen „Hendrik” en „Emma” brengen thans nog hun producten bij Nuth op de lijn Sittard-Heerlen der Nederlandsche Spoorwegen, de Oranje-Nassaumijnen de hunne te Heerlen. In 1922 zien wij bij de wet van 13 Januari (Stbl. No. 15) de onteigening ten algemeenen nutte uitspreken ten bate van een mijnspoorweg tusschen de particuliere Oranje-Nassaumijnen I en III met IV. Bij de wet van 7 Maart 1924 (Stbl. No. 103) geschiedde iets dergelijks ten behoeve van de brikettenfabriek der bruinkolenwinning „Carisborg”. In het Voorloopig Verslag omtrent het ontwerp voor laatstgenoemde wet werd twijfel uitgesproken, of deze onteigening wel eene was „ten algemeenen nutte” en niet een lijn, ten bate van een bijzondere onderneming; in de Memorie van Antwoord verdedigde de Minister van Waterstaat zijne zienswijze met een beroep op de verruiming der werkgelegenheid, verbonden aan een voortgezette bruinkoolwinning.

In 1927 volgde echter een ingrijpender maatregel, nl. toen een wetsvoorstel ingediend werd om de onteigening ten algemeenen nutte uit te spreken, noodig voor de verlenging van den mijnspoorweg van de Staatsmijnen naar het Westen over grooten afstand en daardoor den bestaanden mijnspoorweg van af Nuth in verbinding te brengen met de staatsmijn „Maurits” aan den spoorweg Maastricht—Sittard. In de Memorie van Toelichting op dit wetsvoorstel (Hand. St. Gen. II 1926—1927, Bijl. 327 No. 3), vinden wij vermeld, dat de Minister van Waterstaat Van der Vegte wel degelijk overwogen had, of het onderling verkeer niet langs den bestaanden spoorweg zou kunnen worden geleid, hetgeen natuurlijk mogelijk was. Zijne Excellentie was echter tot de slotsom gekomen, dat „aanleg van een afzonderlijken mijnspoorweg” de voorkeur verdiende. De Tweede Kamer stemde hiermede in. In de Eerste Kamer rezen echter bedenkingen. Enkele leden vroegen, of in dergelijke omstandigheden de particuliere mijnen ook een dergelijk voorrecht zouden genieten. Voorts werd o.m. gevraagd, of de Nederlandsche Spoorwegen met den voorgenomen aanleg instemden en of deze aanleg rekening hield met een verbinding te water naar het Julianakanaal (Hand. St. Gen. I 1926—1927 No. 114). De Minister meende (114a) dat van een „voorrecht” geen sprake was, daarbij verwijzende naar de bovenvermelde onteigeningen ten bate van de Oranje-Nassaumijnen en van Carisborg. Instemming der Nederlandsche Spoorwegen was niet gevraagd, daarvoor zou geen aanleiding bestaan hebben. Deze spoorwegen toch konden niet die „vrijheid van beweging en verdere voordeelen aanbieden, welke verbonden zijn aan de beschikking over een eigen spoorwegverbinding”, zoodat de Minister daardoor tot de overtuiging gekomen was, dat de Staatsmijnen om dit vervoer op de meest economische wijze te doen plaats hebben, de beschikking moesten hebben over een eigen verbinding (conform het in 1918 uitgebrachte verslag der z.g. kolenaafvoercommissie).

sie). Nog werd medegedeeld, dat geen rekening was gehouden met een mogelijke waterverbinding met het Julianakanaal. Zonder bespreking en hoofdelijke stemming werd daarop het voorstel aangenomen en kwam de wet van 22 Juli 1927 in het Staatsblad (No. 265).

Deze mijnspoorweg van Nuth naar de mijn „Maurits” is thans nog in aanleg.

Dat op zichzelf de aanleg van den mijnspoorweg Nuth-mijn „Maurits” niet onbedenklijk was, werd door de Nederlandsche Spoorwegen reeds dadelijk ingezien. Pas later door buitenstaanders! Zoo zeide het Eerste Kamerlid Ir. Koster in de zitting van 26 Maart jl. (blz. 590):

„Bovenal is eenheid noodig voor wat betreft het transport van goederen uit Zuid-Limburg naar het Julianakanaal en omgekeerd. Oneconomisch zou het zijn, indien men elke mijn en elke industrie haar eigen weg naar het Ju-

lianakanaal liet zoeken. Alle spoorwegvervoer dient door bemiddeling van de Nederlandsche Spoorwegen te geschieden, die de transporten op normale wijze en tegen redelijke prijzen zullen hebben uit te voeren, en wel, zooals is voorgeschreven, onder goedkeuring van de tarieven door den Minister van Waterstaat.

Men vreest, Mijnheer de Voorzitter, thans in Zuid-Limburg, dat er een ongelijke regeling voor de verschillende ondernemingen zal komen. Deze zal, wat de steenkolenmijnen betreft, van nadeeligen invloed kunnen zijn op de arbeidsvoorwaarden en loonen. Ook het belang van de Nederlandsche Spoorwegen, die toch reeds moeilijke tijden tegemoet gaan, eischt, dat hun niet onnoodig een gedeelte van het goedertransport naar het Julianakanaal ontnomen wordt. Zij zullen toch reeds bij de openstelling van het Julianakanaal voor de scheepvaart winsten moeten derven.

Ook de belangen van de streek tusschen Nuth en Stein zullen geschaad worden, indien de spoorwegverbinding tusschen beide plaatsen slechts door de Staatsmijnen gebruikt kan worden. Ik acht het toch niet mogelijk, in elk geval

niet wenschelijk, dat alsdan door de Staatsmijnen over deze lijns ook steenkolen van andere mijnen en goederen van particuliere ondernemingen vervoerd worden (cursiveering van mij. R.). Naast de Nederlandsche Spoorwegen de Staatsmijnen als spoorwegonderneming te doen optreden, zal wel niemand wenschen."

Mr. Janssen sloot zich op denzelfden dag hierbij geheel aan (blz. 590).

Bedenkelijk werd de toestand, toen kort geleden (Hand. St. Gen. 1930—1931 II Bijl. 325), een verklaring gevraagd werd tot onteigening ten algemeenen nutte voor een verbinding van den mijnspoorweg der Oranje-Nassaumijn met dien der Staatsmijnen te Nuth, te exploiteeren door de Staatsmijnen en de drieledige motiveering van de Oranje-Nassaumijnen, waarbij de Minister zich aansloot omdat het mijnbedrijf in het algemeen belang zou zijn (welke industriële onderneming is dit niet?) n.l.e. dat uitwisseling van producten mogelijk zou zijn, 2e. doelmatiger samenstelling der treinen verkregen kon worden en 3e. t.z.t. een rechtstreeksche aansluiting der Oranje-Nassaumijnen aan het Julianakanaal mogelijk zou worden, duidelijk liet doorschemeren, dat het voornamelijk — zoo niet alleen — om het laatste ging, en wel met uitschakeling van het vervoer per Nederlandsche Spoorwegen. Terecht werd dan ook in het pas verschenen Voorloopig Verslag geprotesteerd tegen het in het leven roepen van zelfstandig geëxploiteerde spoorwegexploitaties. Inderdaad gaat dit geheel in tegen de historische lijn, welke door economische overwegingen getrokken was.

Overal — ook en zelfs speciaal in Nederland — ziet men een sterke concentratie der ijzeren wegen. De versnippering heeft wel zeer onaangename ervaringen gebracht; men denke aan de vroegere combinatie Domaniale Mijnen en den spoorweg Maastricht—Aken. En alsof er niets gebeurd is, wordt thans weder tot de in de practijk gebleken funeste vroegere regeling teruggetreden. Hoe verkeerd dit is, moge blijken uit het volgende. Was tegelijk met het wetsontwerp, betrekking hebbende op de verbinding Nuth—Oranje Nassau, eene onteigening ten algemeenen nutte gevraagd voor een verbinding van den in aangeleg zijnden mijnspoorweg Nuth—mijn „Maurits" naar het Julianakanaal, dan zou de toeleg duidelijker geweest zijn en ook het verzet sterker. Hiervoor is echter wel gewaakt. Pas eenige dagen geleden werd de bedoelde verklaring gevraagd, waaruit duidelijk de opzet blijkt: afvoer van alle producten der 3 staats- en 3 particuliere mijnen op het Julianakanaal zonder gebruikmaking van den geheel op kolenvervoer ingestelden ijzeren weg der Nederlandsche Spoorwegen.

Men mag vragen: waar is hier de economische gedachte? Aangenomen, dat eigen transport gemakkelijker is en goedkooper — iets wat lang niet zeker is — dan zal dit betrekkelijk geringe voordeel een ontzettend verlies beteekenen voor de Nederlandsche Spoorwegen, bij welks geldelijke uitkomsten de Staat van zoo nabij betrokken is en die een dergelijk verlies niet ongestraft kunnen dragen. Hier zullen straks niet alleen de Nederlandsche Spoorwegen schade lijden, doch in laatste instantie de Staat als zoodanig en de Nederlandsche Staatsburger individueel als vervoerder. Immers, niet alleen is de Staat garant voor de dividendbetaling, zoodat de eventuele tekorten gedekt moeten worden uit de rijksinkomsten, doch de spoorwegen zullen dit moeten trachten te voorkomen door hoogere tarieven voor het resteerende vervoer; tariefsverlagingen — anders wellicht mogelijk — zijn in elk geval uitgesloten. Daar staat tegenover dat voordeelen voor de mijnen — gesteld dat er voordeelen zijn — gedeeltelijk terecht komen in de zakken van de grootdeelsche buitenlandsche aandeelhouders, der *particuliere* mijnbouwmaatschappijen en misschien van buitenlandsche afnemers van de kolen, indien — wat alweder niet zeker is —, de kolenprijzen voor het buitenland ook zullen dalen. Zeer de vraag is, of de voordeelen der *Staatsmijnen* — als zij er zijn — den

belastingbetaler, die direct en indirect betrokken is bij een tekort der Nederlandsche Spoorwegen, ten goede zal komen. Zeer vreemd doet het aan, dat de „Staatscommissie, ingesteld bij Kon. Besluit van 12 Mei 1923 No. 40 tot het instellen van een onderzoek naar de vraag, of en in hoeverre maatregelen noodig zijn om te bevorderen, dat de land- en waterwegen en de spoor- en intercommunale tramwegen op de meest economische wijze dienstbaar worden gemaakt aan het vervoer van reizigers en goederen" (z.g. Staatscommissie-Patijn) bij al deze reeds getroffen of nu voorgestelde maatregelen niet gekend is; tenminste uit niets blijkt, dat dit wel het geval is.

Hoe moeilijk het ook zal zijn, thans een beslissing te nemen, nu reeds een groot deel van het mijnspoorwegnet door den onberaden stap van 1927 gegroeid is, het is toch altijd beter ten halve te keeren dan ten heele te dwalen. Ook met het oog op de toekomst, want de andere Limburgsche kolenmijnen zullen ook wel van dit kolenspoorwegnet gebruik willen maken, aansluiting vragen of eigen verbindingen maken; billijkheidshalve kan men dan niet weigeren. Terugnane deze wetsontwerpen, die niet „ten algemeenen nutte" zijn, doch „ten particulieren nutte", lijkt wel het eenig mogelijke. En anders zal de Kamer uitspraak moeten doen en de consequentie aanvaarden van voorstellen, welke geboren werden uit onjuist economisch inzicht bij een departement, dat nog wel de behartiging heeft van de belangen van alle verkeersmiddelen, dan wel zelf slachtoffer werd van een handig opgezette beweging om in drie étappes te krijgen, wat in één stap onmogelijk zou zijn geweest. Met Nathan der Weise mag ik zeggen: Es ist Arznei, nicht Gift, das ich dir reiche! Al mag de geboden medicijn wat bitter van smaak zijn.

In 1927 waren er volgens den Minister geen termen aanwezig om de instemming der Nederlandsche Spoorwegen met de plannen der mijnen te vragen! In hoeverre dit juist was, daarover doet thans reeds de historie uitspraak.

S. A. REITSMA.

HET EERSTE JAARVERSLAG VAN DE B. I. S.

Het verslag over het eerste boekjaar van de Bank voor Verrekening van Internationale Betalingen¹⁾ geeft ons aanleiding tot een kleine nabetrachting. Daarbij zal het ons doel zijn om aan de hand van het verslag na te gaan, welke van de verschillende doeleinden, die de buitenwacht door de B.I.S. zou willen nagestreefd zien, door het Bestuur dezer instelling tot de zijne gemaakt zijn, en over welke voorhands het stilzwijgen wordt bewaard.

Men herinnert zich, dat de tweeledige taak, die de B.I.S. te vervullen heeft, in art. 3 der statuten als volgt wordt omschreven:

„Doel der bank is de samenwerking der centrale banken te bevorderen, de internationale financiële operaties te vergemakkelijken en als trustee of vertegenwoordiger op te treden bij de internationale verrekeningen, die haar bij overeenkomst door de betrokken partijen zullen worden opgedragen."

Het laatste deel van deze bepaling betreft de z.g. verplichte functies der B.I.S., die naast haar rol van bemiddelings- en trustkantoor volgens het Nieuwe Plan ook omvat de functie van trustee voor de Oostenrijksche leening van 1930.

Deze verplichte functies geven weinig aanleiding tot het maken van opmerkingen. Wel is er veel gesproken over herziening van het Nieuwe Plan en het is zeer wel mogelijk, dat er nog eens een „Nieuwer" en een „Nieuwste" Plan zal komen, niet zoozeer, omdat Duitschland de Young-annuïteiten niet zou kun-

¹⁾ Wij prefereren het om deze instelling aan te duiden bij de Engelsche initialen B.I.S., aangezien wij aan de minder aesthetische afkorting B.I.B., welke zich met merkwaardige snelheid in de Nederlandsche financiële pers heeft ingeburgerd, nog maar steeds niet kunnen wennen!

nen opbrengen¹⁾, doch wel, omdat er juist in dezen tijd van depressie machtige psychologische en sociale factoren in Duitschland zelf een vlotte opbrengst bemoeilijken, en vooral, omdat er één punt is, waarop het Nieuwe Plan op den duur, wat er ook verder gebeuren moge, naar het oordeel van alle redelijk denkende menschen zal moeten worden herzien, t.w. door de invoeging van eene „geldwaardeclausule“.

Het Dawes-Plan bevatte, gelijk men weet, terecht eene bepaling, krachtens welke de door Duitschland te betalen bedragen konden worden vermeerderd of verminderd, indien het geld een zekere mate van waardeverandering vertoonde. Zulk eene clausule ontbreekt in het Nieuwe Plan. Onze in Amerika werkzame landgenoot Harry Gideonse maakt in zijn aan de B.I.S. gewijd werkje²⁾ de opmerking, dat men blijkbaar zulk eene geldwaardeclausule niet noodig heeft geoordeeld in het Nieuwe Plan, omdat men daarin immers aan de B.I.S. de taak had toegedacht om door overleg met de circulatiebanken en door de noodige credittransacties ter verruiming, zooveel noodig, van de basis van het geldwezen in de verschillende landen eene mogelijke goudschaarschte te corrigeren. Dit moge waar zijn, een feit is het — en wij zullen het zoo aanstonds aan de hand van het jaarverslag van de B.I.S. nader toelichten — dat deze instelling van eene oplossing van het vraagstuk der goudwaarde nog ver verwijderd is.

Nu zal men niet kunnen loochenen, dat er in het licht van de ontzagwekkende prijsdaling van de laatste anderhalf jaar alle reden is om de vraag aan de orde te stellen, of niet de groote vaste lasten van Duitschland, welke in de toekomst nog zullen stijgen tot het jaar 1966 toe, moeten worden gecorrigeerd aan de hand van het een of ander indexcijfer. Wij weten, dat zulk eene correctie moeilijk is, en dat men er eene ideale oplossing slechts mede zal benaderen, maar niet dan bij wijze van uitzondering werkelijk zal bereiken. De toestand is echter momenteel van dien aard, dat iedere correctie redelijker is dan eene strikte handhaving van het Nieuwe Plan, zooals het daar ligt. De logica der feiten moet zich op den duur met zoo onweerstaanbare kracht aan de verantwoordelijke personen opdringen, dat eene aanvulling van het Nieuwe Plan op dit punt zich niet meer zal laten vermijden, zelfs al zou men de te Den Haag getroffen regelingen overigens intact willen laten.

Voorloopig zijn wij zoover echter nog niet. Wij kunnen ons dus voor het moment bepalen tot het constateeren van het feit, dat de reparatiefuncties van de B.I.S. zich in het afgelopen jaar volgens het programma hebben voltrokken. Zolang eene herziening van het Nieuwe Plan niet op het tapijt komt en zolang Duitschland niet van de transfertbescherming gebruik gaat maken, zal de taak van de B.I.S. in dit opzicht vrij eenvoudig zijn.

Anders is het met hare functie als orgaan van bemiddeling en contact tusschen de verschillende circulatiebanken en als credietgever en -nemer tusschen de verschillende landen, die voor de transacties van de B.I.S. in aanmerking komen; dit zijn, gelijk men weet, de landen, wier geldwezen voldoet aan „the practical requirements of the gold or gold exchange standard“. Op dit gebied is in het afgelopen jaar reeds heel wat tot stand gebracht, al is de juichtoon van President Gates McGarrah in zijn eerste jaarverslag wel een weinig overdreven en blijkbaar geuit om degenen te overstemmen, die van de B.I.S. meer verwacht hadden, dan zij tot dusverre gedaan

¹⁾ Zie omtrent de economische uitvoerbaarheid van het Young-plan ons artikel „Onopgeloste Herstelvraagstukken“ in Ec.-Stat. Ber. van 26 Maart 1930.

²⁾ Zie Harry Gideonse, The Bank for International Settlements. Bureau of Economic and Business Research, Rutgers University. Bulletin No. 1, blz. 39. Wij bevelen dit werkje gaarne aan in de belangstelling van hen, die zich in kort bestek omtrent de B.I.S. willen oriënteren.

heeft, en tot wie de President blijkbaar heeft willen roepen: „Zie wat reeds gedaan is, en betoon u daarmee voorshands meer dan tevreden.“

Bevredigend schijnt ons in de eerste plaats de deelneming van de verschillende circulatiebanken in het kapitaal der B.I.S. Van de 200.000 aandeelen der B.I.S. zijn er thans 165.600 geplaatst bij de circulatiebanken van Engeland, Frankrijk, Duitschland, Italië, België, Nederland, Denemarken, Zweden, Zwitserland, Oostenrijk, Hongarije, Tsjecho-Slowakije, Polen, Dantzig, Lithauen, Estland, Letland, Finland, Griekenland, Roemenië, Bulgarije en Albanië, en voorts bij eene groep van Amerikaansche banken onder leiding van de firma J. P. Morgan & Co., The First National Bank of New-York en The First National Bank of Chicago, en bij eene groep van Japansche Banken onder leiding van de Industrial Bank of Japan. Voorts is in beginsel tot de plaatsing van nog 10.000 aandeelen besloten, en wel bij de Banken van Noorwegen, Portugal en Yoego-Slavië, welke participatie in de beide laatste gevallen zal worden werkstelligd, zoodra de wettelijke doorvoering van de stabilisatie van het geldwezen op goudbasis zal hebben plaats gevonden.

Blijkens het bovenstaande zijn dus thans niet minder dan 27 landen door hun centrale banken of door speciale bankgroepen bij de B.I.S. betrokken, hetgeen van een opmerkelijk groote belangstelling blijk geeft.

Nog een tweede punt is er, dat groote bevrediging wekt, en dat in het verslag nog niet tot uiting kon komen. Wij bedoelen de vervulling van eenige vacatures in den Raad van Beheer der B.I.S. Deze vervulling heeft lang getraineed en ook thans zijn nog niet alle plaatsen bezet. Het is een „secret de polichinelle“, dat het de internationaal-politieke tegenstellingen zijn geweest, die deze zaak zoo lang hebben opgehouden. Het stemt tot vreugde, dat thans een drietal neutrale bankpresidenten, t.w. onze landgenoot Mr. G. Vissering, President van de Nederlandsche Bank, en zijne Zweedsche en Zwitsersche collega's, in den Raad van Beheer werden benoemd, en dat daardoor de invloed van neutrale zijde, die bij verdeeldheid tusschen andere partijen zoo machtig en zoo heilzaam kan zijn, zeer is versterkt.

De winst van het eerste jaar is nog al matig geweest. Na uitkeering van 6 pCt. dividend op de aandeelen en na de noodige reserveeringen blijft er nog een klein bedrag over ter uitkeering aan de verschillende Regeeringen, die ingevolge de te Den Haag gesloten Trustovereenkomst bedragen op deposito-rekening bij de B.I.S. aanhouden, evenals voor Frankrijk, dat aldaar een extra deposito moet aanhouden ingevolge eene clausule van de „mobilisatie“-regeling der herstelschulden, en voor Duitschland, dat de helft van het door de crediteurenstaten op deposito aan te houden bedrag bij de B.I.S. moet laten staan. Het Fransche deposito belooft ruim 68 miljoen Zwitsersche Francs en wordt voor de eerste maal afzonderlijk vermeld op de maanbalans per 31 Juli 1930. Daarover heeft Frankrijk per ultimo Maart, dus na hoogstens 9 maanden, een bedrag aan rente ontvangen van ruim 452.000 Zw. frs. of circa 0,66 pCt., hetgeen zelfs in deze tijden van lagen rentestand een zeer matig rendement moet worden geacht. De andere uitkeeringen zijn naar rato.

Wij zullen overigens op de bijzonderheden van de winst- en verliesrekening niet nader ingaan in verband met de beperkt beschikbare ruimte.

Wat de gelden betreft, die de B.I.S. te harer beschikking krijgt, zoo kan worden opgemerkt, dat deze in zooverre een gunstig verloop hebben getoond, dat de vreemde middelen in den loop van het eerste boekjaar zeer belangrijk zijn gestegen. Dit moge blijken uit de volgende uittreksels uit de in den loop des jaars door de B.I.S. gepubliceerde balansen.

De vreemde middelen der B.I.S. omvatten in de eerste plaats de reeds genoemde deposito's, voort-

Activa (in 1000 Zw. frs. en in % van het balanstotaal).

Datum	Kas en tegoed bij Banken		Call-gelden				Herdiscontabel papier				Andere uitzettingen								Andere Activa		Balans totaal
					Handels- en bankaccepten		Schatkist-papier		tot 3 mnd.		3-6 mnd.		6 mnd.-1 jaar		1-2 jaar				1000 Zw. frs.		
	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.		
30. VI. '30	5.120	0,5	23.046	2,1	239.295	22,0	261.352	24,1	486.943	44,9	68.352	6,3	—	—	—	—	1.612	0,1	1.085.721		
30. IX. '30	5.560	0,3	68.858	4,0	203.708	12,0	100.845	5,9	946.801	55,7	153.956	9,1	25.211	1,5	185.769	10,9	9.712	0,5	1.700.420		
31. XII. '30	6.076	0,4	74.814	4,7	319.592	20,3	177.170	11,2	653.030	41,4	148.269	9,2	153.790	9,7	37.069	2,4	11.325	0,7	1.578.134		
31. III. '31	7.239	0,4	86.281	9,8	471.424	24,8	138.103	7,3	850.694	44,7	12.788	0,7	184.782	9,7	37.870	2,0	11.967	0,6	1.901.149		

1) Deze post omvat alle uitzettingen van meer dan 90 dagen.

2) 6-9 maanden; langer loopende posten in de volgende kolom.

3) Waaronder frs. 1.049.050,20 uitzettingen voor meer dan 2 jaar.

Passiva (in 1000 Zw. frs. en % van het balanstotaal).

Datum	Gestort kapitaal		Lang loopende Deposito's						Dad. opvraagb. gelden en depos. t. hoogstens 6 mnd.						Andere Passiva	
			Reparatie annuïteiten		Duitsche Reg.		Fransche Reg.		Circ.bnk. voor eigen rekening		Idem voor rek. van derden		Andere depositanten			
	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%	1000 Zw. frs.	%
30. VI. '30	102.500	9,4	151.231	13,9	123.534	11,4	—	—	111.107	10,2	153.677	14,2	3.642	0,3	1.832	0,2
30. IX. '30	102.500	6,0	154.332	9,1	79.916	4,7	68.716	4,0	534.608	31,5	749.754	44,1	119	0,0	10.486	0,6
31. XII. '30	102.875	6,5	154.354	9,1	77.177	4,9	68.668	4,4	804.056	40,9	350.048	22,2	8.922	0,7	12.033	0,8
31. III. '31	103.188	5,4	154.874	8,2	77.437	4,1	68.880	3,6	811.807	42,7	653.175	34,4	14.021	0,7	17.768	0,9

1) Bovendien komt op de balans per 30. VI. '30 een post voor van 438 miljoen Zw. frs. wegens nog te verdeelen opbrengst van de 5½ % Duitse leening (de z.g. Young-Leening). Op latere balansen zijn alle posten betreffende de internationale reparatieleeningen buiten beschouwing gelaten.

spruitend uit de regeling der herstelbetalingen. Deze variëren weinig en geven de B.I.S. de gelegenheid om niet slechts credieten op korten termijn, doch ook voor langere tijd te verstrekken, iets, waarop wij hieronder bij de bespreking der uitzettingen nog terugkomen.

Daarnaast bestaan de vreemde gelden uit dadelijk opvraagbare saldi en deposito's van circulatiebanken, bij de B.I.S. uitstaande voor rekening van genoemde banken of voor rekening van anderen, en voor een zeer klein bedrag uit deposito's van anderen dan circulatiebanken.

De beide eerste posten vormen het leeuwendeel der crediteuren. Ietwat verwonderlijk doet de uitspraak in het verslag aan, dat „noch particulieren noch andere dan circulatiebanken zich tot dusverre onder de depositanten der B.I.S. bevinden”. Hoe zich dan de post „andere depositanten” laat verklaren, is niet recht duidelijk. Veel beteekenis heeft deze post overigens niet.

De door circulatiebanken bij de B.I.S. aangehouden gelden vertoonen in hunne samenstelling eene opmerkelijke verandering. Zij worden, zooals gezegd, gesplitst in gelden voor eigen rekening en gelden voor rekening van anderen. Deze „anderen” zijn de Regeeringen van de betrokken landen, die veelal via hare circulatiebanken een saldo bij de B.I.S. aanhouden ter afwikkeling harer buitenlandsche betalingen. Dit beteekent feitelijk eene ontduiking van de in de statuten der B.I.S. voorkomende bepaling, dat de B.I.S. niet in rekening-courant met Regeeringen mag staan, zulks teneinde ongewenschte politieke invloeden uit te schakelen. De ontduiking draagt overigens tot dusverre allerminst een ernstig karakter, want, zooals in het verslag wordt vermeld, deze gelden vormen den grondslag van een soort van internationale clearingsdienst voor Regeeringsbetalingen, en het feit, dat deze zich thans binnen de muren der B.I.S. afwickelen, heeft tot gevolg, dat allerlei transacties, die anders wellicht eenige stoornis op de wisselmarkten zouden hebben veroorzaakt, thans ongemerkt worden voltrokken.

Nu vormen echter deze Regeeringsgelden een zeer wisselend onderdeel van de vreemde middelen, die de B.I.S. ontvangt, hetgeen uiteraard ook de uitzettingen, die er tegenover staan, moet beïnvloeden. Belangrijk is het daarom, dat de gelden, die circulatiebanken voor eigen rekening bij de B.I.S. aanhouden, absoluut en relatief een belangrijke stijging hebben vertoond. Vele circulatiebanken zijn er blijkbaar toe overgegaan om een deel van hare buitenlandsche sal-

di bij de B.I.S. over te brengen, welke daardoor een soort van centrale reserve voor de deviezenpolitiek is geworden, waardoor, zooals het verslag opmerkt, het internationale betalingsverkeer wordt vergemakkelijkt. Daarbij is het streven van de B.I.S. er op gericht geweest, om den centralen banken eene iets hogere rente te vergoeden, dan verkregen zou zijn, wanneer zij rechtstreeks hare saldi zouden hebben uitgezet; het verslag voegt hieraan de opmerking toe, dat dit wel de uitzettingspolitiek van de B.I.S. eenigszins heeft bemoeilijkt, hetgeen begrijpelijk is, omdat de hogere rente alleen te verkrijgen is door uitzetting der gelden in kapitaalarme landen, maar dat daardoor de taak van de betrokken banken om de stabiliteit van hare valuta te waarborgen, is vergemakkelijkt — hetgeen ons voorkomt geenerlei verband te houden met de hoogte der door de B.I.S. vergoede rente, waarvan hier sprake is — en dat het verder heeft bijgedragen tot verhooging van het vertrouwen in het internationale geldverkeer, hetgeen zich eerder laat hooren.

Opgemerkt moet intusschen worden, dat, ook al is de B.I.S. er in haar eerste boekjaar in geslaagd om een stijgend bedrag aan gelden voor rekening der centrale banken tot zich te trekken, een bedrag van ruim 800 miljoen Zw. frs. voor ruim twee dozijn circulatiebanken, waaronder vrijwel alle groote instellingen, nog voor belangrijke vermeerdering vatbaar is. Wanneer men slechts bedenkt, dat de Banque de France alleen reeds aan buitenlandsche tegoeden over een bedrag beschikt, dat grooter is dan de gezamenlijke eigen saldi der centrale banken bij de B.I.S., zoo gevoelt men wel, welke mogelijkheden er voor de B.I.S. nog bestaan.

Met betrekking tot de valuta, waarin de vreemde middelen luiden, voldoet het verslag ten deele aan een wensch, die reeds meermalen in de pers naar voren is gebracht. Medegedeeld wordt nl., in welke valuta de crediteuren van dadelijk opvraagbare saldi per 31 Maart jl. hun geld beschikbaar hebben gesteld; men wordt derhalve niet gewaar, wat er in den loop van het jaar is geschied. Op den genoemden datum bedroegen de saldi in Dollars 71 pCt. van het totaal, die in Rijks Mark 11 pCt., in Ponden Sterling 9 pCt., in Fransche Francs 3 pCt., in Nederlandsche Guldens 2 pCt., in Zwitsersche Francs 2 pCt. en de rest ad 1 pCt. in diverse andere valuta's. Uit het verslag blijkt niet, of de uitzettingen steeds in dezelfde valuta worden gehouden, als waarin de vreemde middelen luiden, doch het lijkt niet waarschijnlijk, dat dit het geval zou zijn, gezien het feit,

dat de B.I.S. in 25 verschillende landen gelden heeft uitstaan en het, waar zij zich uitsluitend tot landen moet beperken, wier geldwezen op goudbasis berust, voor haar niet strikt noodzakelijk is om met betrekking tot de valuta evenwicht te bewaren tusschen hare crediteuren en debiteuren. In welke landen het geld der B.I.S. uitstaat, wordt in het algemeen niet medegedeeld, hetgeen zeker te betreuren is; alleen ten aanzien van Duitschland wordt eene uitzondering gemaakt: 21 pCt. van de creditgelden staat in dat land uit, hetgeen er wel op wijst, dat Duitschland in ruime mate van den steun van de B.I.S. profiteert, al is het wel wat dwaas, dat men eerst een aanzienlijk bedrag aan deposito's uit Duitschland perst (reparatie-annuïteiten en saldo der Deutsche Regeering, tezamen per 31 Maart 12,3 pCt. van het balanstotaal beloopende), om dit geld later weer voor credieten in Duitschland zelf te gebruiken.

Het is te hopen, dat in de toekomst nog eens wat meer zal worden medegedeeld over de geografische verdeling der uitzettingen, en dat ook andere landen dan Duitschland vermeld zullen worden.

Voorts worden eenige nadere mededeelingen gedaan over de wijze van uitzetting.¹⁾ Volgens de statuten mag de B.I.S. niet opereeren op eene geldmarkt, indien en voorzover de centrale bank van het betrokken land daartegen bezwaar heeft. Teneinde elk mogelijk conflict met de nationale circulatiebanken te vermijden, heeft de B.I.S. bij al hare uitzettingen op de eene of andere wijze de medewerking van de betrokken circulatiebanken ingeroepen. Op 31 Maart jl. waren niet minder dan 41 pCt. der uitgezette gelden aan circulatiebanken toevertrouwd, 20 pCt. was verstrekt aan bankinstellingen, die de circulatiebanken voor de B.I.S. hadden uitgezocht, en de rest was uitgezet bij of door bemiddeling van instellingen, die door de B.I.S. met medeweten van de circulatiebanken waren uitgekozen.

De liquiditeit van de B.I.S. maakt blijkens de balanscijfers een gunstigen indruk. Van uitzettingen op langeren termijn (meer dan 6 maanden) onthoudt zij zich niet geheel, doch zulks geschiedt niet in een ómvang, welke in verband met de eigen middelen en de op langen termijn beschikbare vreemde gelden tot eenige kritiek aanleiding zou behoeven te geven. In het verslag wordt uiteengezet, dat de langere uitzettingen opzettelijk zijn geëntameerd met de bedoeling om kapitaal van markten met lage rente over te brengen naar kapitaalarme landen, hetgeen intusschen alleen geschiedt door middel van de betrokken centrale banken of door instellingen, welke deze laatsten voor dit doel aanwijken. De desbetreffende transacties hebben overigens alleen betrekking op het langere handelscrediet; de daaruit resulterende wissels moeten „self liquidating” zijn, maar hebben slechts een langeren looptijd, dan het papier, dat regelmatig voor discontoeering bij de centrale banken in aanmerking komt. In het algemeen wenscht de B.I.S. zich hier echter te beperken tot het ondersteunen van die centrale banken, die voor dit soort van credieten eene markt willen scheppen, omdat zij terecht vreest, dat de vraag veel grooter zou blijken, dan de haar ter beschikking staande middelen, wanneer zij in dezen eene eenigszins gemakkelijke houding zou aannemen. Dat dit streven om credieten van eenigszins langeren looptijd te gaan verlenen, niet zonder kritiek is gebleven, is begrijpelijk. Toch zouden wij ons bij deze kritiek niet willen aansluiten. Juist in een depressieperiode als de huidige verdient een streven naar nivelleering der nog steeds te groote verschillen in den rentestand tusschen kapitaalarme en kapitaalkrijke landen aanbeveling, evenzeer als zulks het geval is bij het door de B.I.S. in haar jaarverslag niet aangeroerde hypothecaire en industriële crediet.

Ook de bevordering der samenwerking van de cen-

trale banken in het internationale betalingsverkeer heeft de voortdurende aandacht van de B.I.S. gehad. Zij is er nl. in geslaagd om een begin te maken met eene internationale goudclearing. Het verslag meldt, dat haar te dien einde, na eene in November jl. gehouden bijeenkomst van leiders van deviezenafdeelingen van verschillende circulatiebanken, in New-York, Londen, Parijs, Bern, Stockholm en Kopenhagen (dus nog niet in ons land), een bedrag aan goud ter waarde van meer dan een milliard Zwitsersche Francs werd aangemeld, terwijl zij zelf voor rekening van centrale banken gouddepôts heeft in New-York, Londen en Parijs.

Ook hier is de publiciteit nog niet groot. Welke omzetten op clearing-rekening plaats vinden, hoe groot de goudrekeningen van de B.I.S. in de drie genoemde hoofdplaatsen en hare dienovereenkomstige goudverplichtingen tegenover circulatiebanken zijn, daarvan blijkt niets, evenmin als bekend gemaakt wordt, welke centrale banken op deze wijze met de B.I.S. werken.

De vraag is dikwijls gesteld, of de B.I.S. niet zou kunnen medewerken aan de stabilisatie van de goudwaarde. Wij maakten daarvan hierboven reeds melding. Ongetwijfeld zal het vraagstuk te Bazel meermalen besproken zijn bij de samenkomsten van de verschillende bankleiders, maar een programmapun van de B.I.S. vormt het nog niet.

De B.I.S. zelf kan in dit vraagstuk niets doen, indien niet de verschillende circulatiebanken medewerken. Stabilisatie van de goudwaarde in eene periode van dalend prijsniveau, d.i. van stijging der geldwaarde, vereischt eene uitbreiding van de ongedekte circulatie in al die landen, die daartoe met inachtneming van de wettelijke voorschriften, waaraan zij gebonden zijn, en van de beginselen van een rationeel bankbeleid, de gelegenheid hebben. Wanneer die landen, die goud teveel hebben, dit via de B.I.S. aan andere landen zouden doen ten goede komen, of indien zij in die gevallen, waarin zij volgens de thans toegepaste regelen goud zouden ontvangen, de internationale betalingen via de B.I.S. zouden doen loopen, en daardoor goudtoevloed zouden vermijden, hetgeen aan elke circulatiebank, die deviezenpolitiek mag voeren, mogelijk is, zoo zou op dit gebied zeker het een en ander te doen zijn. De B.I.S. zelf kan echter een in dezen onwillige circulatiebank niet dwingen want geen bank is gedwongen om een saldo bij de B.I.S. aan te houden of om deze instelling te gebruiken als orgaan ter bestrijding van de goudschaarschte.

Nu blijkt voorshands nog niet van eenig streven bij de B.I.S. om het goudvraagstuk aan te pakken. De goudclearing, waarvan zoeven sprake was, heeft op de waarde van het goud en daardoor op de waarde van het geld in het algemeen vrijwel geen invloed, en is niet anders dan eene technische verbetering in het internationale geldverkeer, waardoor de grenzen der wisselkoersen dichter bij elkaar komen of althans kunnen komen. De correctie van de fluctueerende goudwaarde kan slechts geschieden, wanneer de verschillende circulatiebanken tot credietverruiming overgaan. Zij kunnen dat reeds thans elk in eigen land doen door uitbreiding te geven aan de binnen- of buitenlandse uitzettingen; is ten aanzien van de eerste groep van uitzettingen de invloed der centrale banken gering, inzonderheid in de huidige depressieperiode, ten aanzien van de buitenlandse uitzettingen is dat niet het geval.

De centrale banken kunnen de fiduciaire circulatie ook uitbreiden door niet rechtstreeks met het buitenland in relatie te treden, maar door dat via de B.I.S. te doen. Het gebruik, dat de centrale banken reeds thans in toenemende mate van de diensten der B.I.S. in het internationale betalingsverkeer maken, wijst er echter voorshands nog niet op, dat daarbij een *be-wust streven* zou voorzitten om de *goudwaarde te be-invloeden*. Voorloopig bepaalt zich de rol van de

¹⁾ Zie hierover ook het artikel van Prof. Dr. G. Bachmann in Ec.-Stat. Ber. van 24 Sept. jl.

B.I.S. tot het gladstrijken van de oneffenheden in het internationaal betalingsverkeer, tot een begin van een streven om de verschillen in den rentestand te nivelleren, en om incidenteel (zooals thans weder in het geval van de Oesterreichische Crediet-Anstalt) de helpende hand te bieden en daardoor schokken te vermijden of te verzachten.

Dat alles is belangrijk, maar het lijkt nog niet naar eene oplossing van het goudvraagstuk. Hoe huiverig men daarvoor moet zijn, blijkt — en dat bevestigt wel eenigszins, hetgeen hieromtrent voor en na in de pers is gemeld — onder anderen hieruit, dat de President der B.I.S. in zijn verslag met de uiterste genoegdoening spreekt van de mogelijkheid tot groter contact tusschen de verschillende bankleiders, en er op wijst, dat bij de te Bazel gehouden samenkomsten een reeks van onderwerpen ter sprake is gekomen, t.w. een onderzoek naar de beste methoden om de ontwikkeling van het crediet op de verschillende markten na te gaan, de discontopolitiek, de invloed van het bankdisconto op de open markt-rente, en van deze beide rentetypen op de internationale kapitaalbewegingen, de deviezenpolitiek en de verschillende voorschriften bij het omzetten van de eene valuta in de andere. Hoewel veel van deze onderwerpen ook het goudvraagstuk raken, wordt dit hier niet met zooveel woorden vermeld, waaruit men mag afleiden, dat de B.I.S. zich daarin voorshands niet heeft willen begeven.

Moge zulks in het eerste jaar van organisatie en voorloopigen opbouw begrijpelijk zijn, op den duur zal men om dit vraagstuk niet heen kunnen draaien, vooral niet, wanneer eene herziening van de herstelbetalingen in verband met de gewijzigde geldwaarde aan de orde zal moeten komen.

G. M. V. S.

DE INDISCHE MIDDELEN OVER FEBRUARI 1931

De in het bijgaand overzicht vermelde Landsmiddelen brachten in het afgelopen tweemaandsch-tijdvak f 81.2 m/m op, tegen f 95.7 m/m in de overeenkomstige periode van 1930, of f 14.5 m/m minder.

Verdeeld over de onderstaande middelengroepen, kan deze totale achteruitgang als volgt worden gesplitst, nl.:

Belastingen	f 6.7 m/m
Monopolies	„ 2.2 „
Producten	„ 2.7 „
Bedrijven	„ 2.5 „
Allerlei middelen	„ 0.4 „

Bij de belastinggroep komt van de hierboven vermelde mindere opbrengst f 0.09 m/m voor rekening der kohierbelastingen en f 6.7 m/m op die der indirecte belastingen, terwijl de overige in het overzicht gespecificeerde belastingen gezamenlijk f 0.09 m/m meer oprachten dan in 1930.

Van de kohierbelastingen brachten de inkomsten en vennootschapsbelasting, benevens de landelijke inkomsten resp. f 0.45 m/m, f 1.58 m/m en f 0.16 m/m minder op dan over Jan./Febr. 1930; de personeele belasting en de verponding kwamen resp. f 0.001 m/m en f 2.1 m/m boven de ontvangsten over hetzelfde tijdvak van 1930 uit.

In de verslagmaand werd, wat de personeele en inkomstenbelasting benevens de landelijke inkomsten betreft resp. f 0.03 m/m, f 0.8 m/m en f 0.16 m/m minder ontvangen dan in Februari 1930; de ontvangsten aan vennootschapsbelasting en de verponding bedroegen in Februari 1931 resp. f 0.18 en f 0.95 m/m meer dan in dezelfde maand van 1930, waardoor de totaal ontvangsten der kohierbelastingen in verslagmaand die van Februari 1930 met f 0.14 m/m te boven gaan.

Bij 2/12 der jaarraming bleven de ontvangsten aan personeele-, inkomsten- en vennootschapsbelasting, benevens die der landelijke inkomsten resp. f 0.28 m/m, f 0.95 m/m, f 3.67 m/m en f 5.12 m/m ten ach-

ter; alleen de verponding bracht f 2.03 m/m meer op dan werd geraamd.

Bij de indirecte belastingen valt gedurende verslagmaand, met uitzondering van het zegelrecht, een algemeene verdere daling der ontvangsten te constateeren.

De ontvangsten aan in- en uitvoerrechten bleven met inbegrip der sedert den aanvang van dit jaar geheven wordenden opcenten resp. f 2.19 m/m en f 0.37 m/m beneden die van Februari 1930 en f 4.25 m/m en f 0.69 m/m beneden 1/12 der jaarraming. Over het afgeloopen tweemaandsch tijdvak werd resp. f 4.89 m/m en f 0.79 m/m minder ontvangen dan over dezelfde periode van 1930; bij 2/12 der raming bleven de ontvangsten resp. f 7.79 m/m en f 1.37 m/m ten achter.

Aan accijnzen werd over Februari f 0.09 m/m minder ontvangen dan in dezelfde maand 1930, over Januari en Februari bedroeg het nadeelig verschil f 0.39 m/m. Vergeleken met resp. 1/12 en 2/12 der jaarraming, vertoonden de ontvangsten een mindere opbrengst ad resp. f 0.54 m/m en f 1.57 m/m.

De accijns op petroleum bracht in de afgeloopen twee maanden f 0.14 m/m meer op dan in hetzelfde tijdvak 1930; voor de luciferaccijns en die op tabak en gedistilleerd vertoonden de cijfers een nadeelig verschil met 1930 van resp. f 0.49 m/m en f 0.04 m/m.

Ook het statistiekrecht bleef zich in dalende lijn bewegen. De opbrengst over verslagmaand bedroeg f 0.18 m/m minder dan in Februari 1930; op het einde van Februari was in totaal f 0.32 m/m minder ontvangen dan in het overeenkomstige tijdvak van 1930. Bij de overeenkomstige ramingscijfers bleven de ontvangsten over Februari f 0.2 m/m en over het afgeloopen tweemaandsch tijdvak f 0.37 m/m ten achter.

De slachtbelastingen brachten eveneens minder op dan in 1930. In Februari van dit jaar werd f 0.007 m/m minder ontvangen dan in Februari 1930; tot en met Februari bedroeg het nadeelig verschil f 0.03 m/m. Ook ten opzichte van 1/12 en 2/12 der raming vallen nadeelige verschillen te constateeren en wel resp. f 0.08 m/m en f 0.24 m/m.

Het zegelrecht bracht in verslagmaand f 0.04 m/m meer op dan in Februari 1930; de opbrengst tot en met Februari bleef evenwel nog f 0.29 m/m beneden die van hetzelfde tijdvak 1930. Bij de raming over één resp. twee maanden bleven de ontvangsten echter f 0.87 m/m en f 1.39 m/m ten achter. De meerdere opbrengst over verslagmaand houdt verband met de per 1 Februari 1931 in werking getreden verhooging van het handelszegel met 50 pCt.

De geheele groep der indirecte belastingen bracht over het afgeloopen tijdvak van dit jaar f 12.72 m/m minder op dan werd geraamd.

Bij de monopolies valt eveneens een achteruitgang der ontvangsten te constateeren.

De opiumregie bracht in verslagmaand en in het afgeloopen tweemaandsch tijdvak resp. f 0.59 m/m en f 1.35 m/m minder op dan in 1930; voor het zoutmonopolie en den pandhuisdienst bedragen de overeenkomstige cijfers resp. f 0.08 en f 0.21 m/m; f 0.38 en f 0.61 m/m.

Bij 1/12 en 2/12 der jaarraming bleven deze middelen resp. f 0.78 m/m, f 0.40 m/m, f 0.13 m/m en f 1.42 m/m, f 0.58 m/m en f 0.39 m/m ten achter.

Bij de productengroep bedroegen in verslagmaand, met uitzondering der steenkolenmijnen, alle ontvangsten minder dan in Februari 1930.

Het tinmiddel vertoont in verslagmaand een mindere opbrengst van f 0.19 m/m; tot en met Februari werd f 1.82 m/m minder ontvangen dan in 1930; bij de desbetreffende ramingen bleven de inkomsten resp. f 1.49 m/m en f 2.93 m/m ten achter.

De steenkolenmijnen brachten in verslagmaand f 0.02 m/m meer op dan in Februari 1930; voor het afgeloopen tweemaandsch tijdvak is het nadeelige verschil op f 0.07 m/m te becijferen. Bij 1/12 en 2/12 der

raming bleven de ontvangsten resp. f 0.83 m/m en f 1.83 m/m ten achter.

De ontvangsten der goud- en zilvermijnen in Benkoelen vertoonen eveneens mindere opbrengsten en wel over verslagmaand f 0.05 m/m, over het tweemaandsch tijdvak f 0.08 m/m. De verschillen met de raming over één maand resp. 2 maanden, bedragen f 0.04 m/m en f 0.08 m/m.

De ontvangsten van het Boschwezen bleven in verslagmaand f 0.31 m/m beneden die van Februari 1930; tot en met deze maand bedroeg het nadeelig verschil f 0.30 m/m. De overeenkomstige ramingscijfers bedroegen f 1.— m/m en f 1.88 m/m meer dan werd ontvangen.

Het caoutchoucbedrijf maakt, mede tengevolge der verdere prijsdaling van het artikel, geen uitzondering en de desbetreffende cijfers wijzen eveneens op verderen achteruitgang. Over verslagmaand werd f 0.32 m/m minder ontvangen dan in Februari 1930; tot en met deze maand bedroeg het nadeelig verschil met de overeenkomstige periode van 1930 f 0.38 m/m. Bij 1/12 en 2/12 der jaarraming bleven de ontvangsten resp. f 0.34 m/m en f 0.69 m/m ten achter.

De opbrengsten der kina-onderneming vertoonen eveneens een ongunstig beeld.

De verschillen met de opbrengst bedroegen voor het middel resp. f 0.008 m/m, f 0.01 m/m die met de raming f 0.08 m/m en f 0.17 m/m.

Bij de bedrijven werd de achteruitgang voornamelijk veroorzaakt door de sterk teruggelopen ontvangsten van de S.S. en Tramwegen, benevens die van den Baggerdienst.

De mindere ontvangsten in verslagmaand, vergeleken bij die van Februari 1930, bedroegen voor S.S. en Tramwegen f 0.61 m/m; voor het afgelopen tweemaandsch tijdvak komt men tot een achteruitgang van f 1.12 m/m, terwijl deze cijfers resp. f 2.69 m/m en f 4.33 m/m bij de overeenkomstige gedeelten der jaarraming ten achter blijven.

Van het bovengenoemd bedrag ad f 1.12 m/m komt f 0.55 m/m voor rekening van het Javabedrijf en wel f 0.29 m/m als gevolg van minder goederenvervoer, f 0.23 m/m wegens mindere ontvangsten uit het reizigers- en bagagetransport en f 0.03 m/m wegens mindere opbrengst der nevenbedrijven.

Voor den baggerdienst bedragen de cijfers in evengenoemde volgorde resp. f 0.3 m/m, f 0.46 m/m, f 0.12 m/m en f 0.37 m/m.

De ontvangsten van den P.T.T.-dienst bedroegen in verslagmaand f 0.18 m/m minder dan in Februari 1930; tot en met die maand werd het nadeelige verschil op f 0.24 m/m becijferd. Ook bij de overeenkomstige ramingscijfers bleven de opbrengsten ten achter en wel met f 0.61 m/m en f 0.77 m/m.

Voor de diverse onderdeelen, laat zich het nadeelig verschil ad f 0.24 m/m als volgt splitsen:

mindere opbrengst posterijen	f 0.05 m/m
„ „ telegrafie	„ 0.23 „
„ „ telefonie	„ 0.06 „
meerdere ontvangsten	„ 0.10 „

De dienst voor W. en E. bracht in de maand Februari f 0.04 m/m meer op dan in 1930; de ontvangsten der Landsdrukkerij bleven vrijwel gelijk. Voor het afgelopen tweemaandsch tijdvak komt men bij W. en E. tot een mindere opbrengst van f 0.09 m/m; de ontvangsten der Landsdrukkerij bleven ook over deze periode vrijwel constant.

Met 1/12 en 2/12 der jaarraming vertoonen bovengenoemde bedrijven beide een nadeelig verschil en wel resp. f 0.18 m/m en f 0.16 m/m, f 0.45 m/m en f 0.31 m/m.

De groep allerlei middelen bracht in de afgelopen maand f 0.37 m/m minder op dan in Januari 1930; voor het tijdvak Jan./Febr. bedraagt het nadeelig verschil f 0.43 m/m.

Een vergelijking met 1/12 en 2/12 der jaarraming is bij deze groep niet mogelijk, aangezien aan aan-

deel in de winst van de Billiton Maatschappij en der Javasche Bank in deze maanden nog niets werd ontvangen, terwijl de raming dezer inkomsten over dit tijdvak samen f 1.54 m/m bedraagt of bijna de helft der totale raming ad f 3.34 m/m.

Het nadeelig verschil op het einde van verslagmaand ad f 0.43 m/m wordt gevormd door meerdere en mindere opbrengsten der onderdeelen. Zoo bedroegen o.a. de ontvangsten uit afstand van grond f 0.25 m/m, uit boeten en verbeurdverklaringen f 0.02 m/m, die der Wees- en Boedelkamer f 0.04 m/m, der schoolgelden f 0.07 m/m meer, terwijl die uit heffing van gesloten werkovereenkomsten f 0.09 m/m, uit afkoop heereendiensten in de buitengewesten f 0.25 m/m en uit de groep diversen f 0.38 m/m minder bedroegen dan in het overeenkomstig tweemaandsch tijdvak van 1930.

De overige cijfers dezer groep geven wegens de geringe verschillen geen aanleiding tot afzonderlijke bespreking.

Tenslotte zij nog opgemerkt, dat alle middelen tezamen op het einde der verslagperiode f 39.97 m/m beneden 2/12 gedeelte der jaarraming bleven. Hiervan komt f 21.12 m/m op rekening der belastingen, waarbij echter dient te worden aangeteekend, dat de inkomsten- en personeele belasting eerst later ruimer zullen beginnen te vloeien.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederlandsch-Indië.

De maandstatistiek 1931 No. 1 van het Centraal Kantoor voor de Statistiek bevat o.m. het volgende:

Invoer. De serie invoerartikelen omvat 72 artikelen, welke in vijf groepen zijn verdeeld.

Het indexcijfer van de groep *textiele goederen* daalde in Januari met 3 punten tot 152. Dat van de groep *levensmiddelen* liep eveneens met 3 punten terug en kwam op 123, in hoofdzaak door de daling van de prijzen van buitenlandse rijst en kedelee, welke voor Rangoon rijst terug liepen van f 9.87 per 100 Kg. in December tot f 9.12 in Januari, voor Saigon rijst van f 8.82 tot f 7.93 en voor kedelee van f 7.74 tot f 6.55.

De indexcijfers van de groepen *metalen*, *chemicaliën* en *diversen* bleven hetzelfde als in December.

Het indexcijfer van den geheelen invoer daalde met een punt tot 138.

Uitvoer. De serie uitvoerproducten omvat de prijzen van 20 producten.

Was de algemeene tendens van de prijzen in de laatste Indexcijfers van 72 invoer- en 20 uitvoerartikelen in den groothandel te Batavia, Soerabaja en Semarang.

	Invoerartikelen.						Uitvoerartikelen	Totaal groothandel
	Textielgoederen ¹⁾	Levensmiddelen ²⁾	Metalen ³⁾	Chemicaliën ⁴⁾	Diversen ⁵⁾	Totaal		
1913.	100	100	100	100	100	100	100	100
1924.	213	164	167	160	168	178	155	173
1925.	208	161	160	150	165	172	146	166
1926.	185	157	151	153	169	165	137	159
1927.	174	148	149	149	173	160	130	154
1928.	172	149	141	144	162	155	125	149
1929.	172	149	142	142	163	155	123	148
1930.	162	138	133	137	152	146	88	134
Januari 1930.	170	147	139	140	159	153	105	143
Februari „	170	145	139	139	159	152	100	141
Maart „	169	144	138	139	151	150	98	139
April „	167	144	137	138	152	149	95	138
Mei „	162	142	136	138	156	148	94	136
Juni „	161	140	136	137	155	147	88	134
Juli „	161	139	133	136	155	146	82	132
Augustus „	159	138	131	136	152	145	81	131
September „	158	135	129	136	149	143	79	129
October „	156	130	126	134	148	141	79	127
November „	155	127	121	133	148	140	78	126
December „	155	126	124	133	147	139	79	126
Januari 1931.	152	123	124	133	147	138	73	124

1) 20 art. 2) 12 art. 3) 12 art. 4) 15 art. 5) 13 art.

maanden van het vorige jaar slechts in geringe mate dalende, in Januari jl. valt voor vele producten wederom een scherpe teruggang te constateeren. Het indexcijfer van katjang-olie liep terug van 79 in December tot 68 in Januari, dat van citronella-olie van 55 tot 49, damar van 72 tot 65, katjang idjoe van 101 tot 87, maïs van 141 tot 91, witte peper van 107 tot 99, rubber van 15 tot 13 en tapioka van 77 tot 71. Slechts de prijzen van enkele producten waren vast. De prijs van tin per 100 Kg. steeg van f 133.38 in December tot f 140.08 in Januari.

Het indexcijfer van den geheelen uitvoer bedroeg 73 tegen 79 in December.

Het algemeen indexcijfer van in- en uitvoer tezamen liep met 2 punten terug tot 124.

Dit algemeen indexcijfer heeft geen andere beteekenis dan dat het het gemiddelde prijsverloop voorstelt van de 92 met name genoemde producten.

Kleinhandelsprijzen. De tabel kleinhandelsprijzen omvat de prijzen van 40 verbruiksartikelen, verdeeld in een serie inheemsche en een serie uitheemsche artikelen.

Door de lagere prijzen van rijst, aardappelen, brood en eieren daalde het indexcijfer van de serie inheemsche ar-

Indexcijfers van kleinhandelsprijzen van verbruiksartikelen van in- en uitheemschen oorsprong te Batavia.

	In- heemsch ¹⁾	Uit- heemsch ²⁾	Totaal	Voeding ³⁾
1913/14	100	100	100	100
1924 ..	182	158	170	170
1925 ..	169	152	160	159
1926 ..	169	148	159	156
1927 ..	166	147	157	155
1928 ..	160	148	154	153
1929 ..	162	145	153	151
1930 ..	156	143	150	148
Februari 1930 ..	166	145	155	154
Maart ..	161	145	153	153
April ..	156	145	151	150
Mei ..	162	144	153	151
Juni ..	157	144	151	149
Juli ..	156	144	150	148
Augustus ..	152	142	147	144
September ..	153	140	146	144
October ..	151	140	145	143
November ..	149	139	144	142
December ..	147	139	143	141
Januari 1931 ..	148	139	144	141
Februari ..	143	139	141	138

¹⁾ 20 artikelen. ²⁾ 35 artikelen.

tikelen van 148 in Januari tot 143 in Februari, terwijl dat van de serie uitheemsche artikelen onveranderd 139 bleef.

Het algemeen indexcijfer van den kleinhandel bedroeg in Februari 141 tegen 144 in Januari.

Pasarprijzen. De dalende tendens, welke den loop der prijzen op de pasar reeds zoo vele maanden kenmerkte, zette zich ook in Januari voort. De prijs van beras No. 1 daalde van f 10.41 per picol in December tot f 10.06 in Januari, gepelde maïs van f 3.57 tot f 3.16, cassave van f 1.26 tot f 1.08, gepelde aardnoten van f 9.70 tot f 8.59 en zwarte kedelee van f 7.38 tot f 6.92.

MAANDCIJFERS. RIJKSPPOSTSPAARBANK.

FEBRUARI	1929	1930	1931
Inlagen	f 11.360.604	f 13.516.265	f 14.867.737
Terugbetalingen ...	„ 9.113.000	„ 10.463.318	„ 9.383.588
Tegood der inleggers op ultimo	„ 335.286.246	„ 355.817.468	„ 376.743.283
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes op ultimo	„ 42.373.800	„ 43.132.900	„ 42.562.550
Spaarbankboekjes: Aantal nieuw uit- gegeven	10.424	13.554	14.262
Aantal geheel af- betaald	6.542	16.228	6.909
Aantal in omloop op ultimo	2.080.415	2.115.246	2.170.145

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUIN- KOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	Februari 1931	Jan./Feb. 1931	Jan./Feb. 1930
Prod. Steenkolen in tonnen .	938.296	1.995.952	2.044.252
Aantal normale werkdagen .	23 ¹⁾	49	50

II. Bruinkolenmijn „Carisborg”.

	Februari 1931	Jan./Feb. 1931	Jan./Feb. 1930
Netto-productie in tonnen ..	20.966 ²⁾	44.512	40.865
Aantal normale werkdagen	23	49	45

(Zie vervolg op pag. 515).

Indexcijfers van Nederlandsche aandelen.

De Bank voor Handel en Scheepvaart te Rotterdam zendt ons onderstaand overzicht:

Indexcijfers van 12 aandeelengroepen der Amsterdamsche effectenbeurs. ¹⁾

	Banken	Electri- citeit	Handels- ondern.	Industrie	Kunst- zijde	Mijnbouw	Olie	Rubber	Scheep- vaart	Suiker	Tabak	Thee
Jaargemiddelde												
1929	158.3	337.5	168.0	432.7	243.0	268.7	402.0	233.5	125.0	398.4	487.3	443.2
1930	149.4	257.7	125.6	264.9	87.4	177.2	371.1	110.7	82.6	292.9	361.3	357.2
Januari 1930	155.8	289.6	143.8	311.7	107.6	211.2	398.2	142.5	102.1	354.4	413.8	396.1
Februari ..	159.9	278.6	144.2	302.7	103.9	219.-	389.5	154.8	90.6	365.-	428.-	392.4
Maart ..	157.3	268.5	134.7	291.5	93.2	205.5	386.5	145.1	91.9	346.3	421.2	406.4
April ..	158.7	283.6	140.4	305.4	100.1	200.8	411.8	142.3	92.3	340.6	423.-	405.7
Mei ..	156.8	267.6	129.1	281.0	98.1	184.0	402.2	127.5	91.5	309.5	388.4	396.9
Juni ..	147.7	255.3	123.2	261.7	86.7	170.5	389.4	109.3	83.4	281.2	359.-	344.4
Juli ..	148.3	257.6	125.8	265.3	93.7	170.9	393.7	106.3	81.5	285.1	356.9	342.9
Augustus ..	145.8	248.3	116.7	251.7	87.2	162.8	376.9	85.2	75.1	261.3	325.4	306.0
September ..	142.7	245.9	110.6	246.3	79.1	154.3	360.2	70.3	73.6	236.1	315.9	312.5
October ..	142.5	241.9	109.8	235.4	67.5	149.2	336.4	77.2	70.7	244.9	317.2	341.3
November ..	142.4	235.3	116.7	221.4	70.3	153.8	309.3	85.5	69.3	251.8	312.-	329.1
December ..	134.6	220.7	111.6	204.3	60.8	144.7	299.3	82.5	63.4	238.8	274.7	312.4
Januari 1931	137.2	220.4	110.9	199.-	57.4	149.1	290.7	75.8	63.5	223.8	274.-	280.5
Februari ..	140.7	239.9	117.5	217.5	69.7	167.5	307.3	80.2	65.6	238.4	307.8	292.1
Maart ..	143.-	248.6	124.3	223.2	78.9	176.7	288.3	81.4	63.9	243.3	306.2	290.7
April ..	139.4	238.4	113.5	207.3	84.4	172.4	253.9	58.5	57.5	219.5	299.8	283.4
Mei ..	132.7	222.5	95.1	178.8	76.2	159.6	220.-	50.5	54.3	190.9	275.9	251.-

Schommelingen in het aandelen-indexcijfer. 2 Januari 1931 f 3.591.712.000 = 100.

7 Januari	103.2	4 Febr.	107.6	4 Maart	109.3	1 April	107.2	6 Mei	94.9
14 ..	102.-	11 ..	111.2	11 ..	108.3	8 ..	106.3	13 ..	94.6
21 ..	102.9	18 ..	109.6	18 ..	110.4	15 ..	104.3	20 ..	91.-
28 ..	105.7	25 ..	109.2	25 ..	109.5	22 ..	96.4	27 ..	88.3
						29 ..	94.5		

¹⁾ Men zie voor de toelichting op dit overzicht het nummer van E.-S. B. van 15 Januari 1930, blz. 64.

Nadruk verboden.

OVERZICHT VAN DE INDISCHE MIDDELEN.
(In Gulden).

	Februari 1931	Jan./Febr. 1931	Overeenk. periode 1930
Belastingen.			
Pachten	13.698	15.685	30.165
Invoerr. incl. Landsgoed.	4.391.151	9.489.519	14.376.567
Uitvoerr. incl. Landsgoed.	406.236	827.621	1.622.395
Accijnzen	3.401.315	6.321.548	6.714.991
Andere ontv. I. U. en A...	19.195	37.921	57.732
Statistiekrecht	298.105	630.800	949.690
Personeele belasting	220.211	616.500	614.669
Inkomstenbelasting	2.912.534	7.886.633	8.335.867
Vennootschapsbelasting...	1.361.441	3.328.824	4.905.393
Verponding	1.665.585	4.192.178	2.096.853
Recht van openb. verkoop.	247.640	460.929	326.855
Zegelrecht	573.472	1.501.175	1.797.389
Overschr. van vaste goed.	170.883	396.341	361.894
Recht v. succ. en overgang	21.043	38.295	73.861
Vergunning speeltafels ..	12.715	15.540	21.398
Slachtbelastingen	537.981	997.052	1.023.606
Bijzondere bel. buitengew.	11.902	22.645	19.288
Hoofdgeld	1.651	5.523	10.838
Landelijke inkomsten...	370.489	1.204.325	1.368.139
Belasting op loterijen....	1.188	3.038	1.050
Totaal....	16.638.435	37.992.092	44.708.190
Monopolies.			
Opium excl. opiumfabriek	2.301.029	4.750.384	6.095.687
Pandhuizen	1.767.585	3.404.150	4.011.902
Zout	935.310	2.093.007	2.207.728
Totaal....	5.003.924	10.247.541	12.415.317
Producten.			
Kina en Thee	—	—	10.399
Landscaoutchoubedrijf ..	115.936	221.635	601.721
Boschwezen	787.587	1.708.758	2.007.225
Goud en zilver	75.792	146.467	225.197
Banka-tin	2.143.746	4.342.366	6.170.401
Steenkolen	693.252	1.229.129	1.297.332
Totaal....	3.816.313	7.643.355	10.312.275
Bedrijven.			
Havenwezen	702.484	3.398.193	4.002.993
Baggerdienst	164.328	191.163	654.255
Waterkracht en Electricit.	89.773	91.776	182.343
Landsdrukkerij	5.314	19.804	19.631
Post-, Telegr.-en Tel.dienst	2.339.729	5.140.767	5.378.358
Spoor- en Tramwegen....	4.380.872	9.810.194	10.930.867
Totaal....	7.682.500	18.651.897	21.168.447
Diverse middelen.			
Aand. i/d. winst N.V., Gem. Mijnb. Mij. Billiton"...	—	—	—
Aandeel i/d. winst van de Javasche Bank.....	—	—	—
Afstand van grond	165.302	1.325.353	1.076.464
Mijnconcessies	19.109	89.706	94.853
Boeten en verbeurdverkl.	114.342	246.941	231.365
Leges en salarissen, ontv. d. de griffiers v/d. versch. rechtscoll...	33.948	72.462	75.328
Heffing terzake van gesl. werkovereenkomsten ..	24.074	54.050	139.050
Opbrengst d. Weekamers	80.960	186.725	151.715
Kadaster	38.800	78.061	95.349
Ontvangsten van het Gevangeniswezen	557.928	779.150	780.532
Afkoop heerdienst. B.G.	364.007	719.643	969.715
Schoolgelden	484.352	1.018.154	948.740
Ontv. groote ziekeninrichtingen en krankzinnigengestichten	86.142	170.747	160.157
Ijk van maten en gew...	46.265	85.048	66.671
Verk. en verh. van huizen	192.993	379.114	377.925
Ontv. waterleidingen....	39.262	78.576	77.709
Bakengelden	236.970	469.850	477.708
Loodsgelden	239.894	478.942	557.208
Allerlei	154.829	428.333	810.782
Totaal....	2.879.177	6.660.855	7.091.271
Totaal generaal....	36.020.349	81.195.740	95.695.500

(Vervolg van pag. 514).

III. Zoutmijnen.
(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	Februari 1931	Jan./Feb. 1931	Jan./Feb. 1930
Afgeleverd:			
Geraff. zout	3.466	7.856	6.558
Industriezout	74	132	135
Afvalzout	261	428	435
Aantal normale werkdagen	24	50	50
Arbeiders.			
Aantal.	Gezamenlijke Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg”	Zoutmijnen
1 Maart 1931	{ 11.033 ³⁾ 26.753 ⁶⁾	111	157
1 Maart 1930	{ 11.105 ³⁾ 26.940 ⁶⁾	158	146

1) Staatsmijnen Emma, Hendrik en Maurits 24 dagen.
2) 15.796 ton ruwe bruinkool en 5.170 ton bruinkoolbriketten.
3) bovengronds. 4) incl. 1.733 arbeiders der nevenbedrijven.
5) ondergronds.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

OPEN MARKT.

	1931				1930	1929	1914
	30 Mei	26/30 Mei	18/23 Mei	11/16 Mei			
Amsterdam Partic.disc.	1 1/4-5/16	1 1/16-5/16	1-1/4	1 1/8-5/8	2 1/16-3/16	5 1/8-7/16	3 1/8-3/16
Prolong.	1 1/4	1-1/4	1-1/4	1 1/4-2	2-1/2	5 1/2-6	2 1/4-3/4
Londen Daggeld...	1 1/2-2	1 1/2-2	1 1/2-2 1/4	1 1/2-3	1 1/4-3	3 1/2-6	1 3/4-2
Partic.disc.	2 1/16-3/32	2-3/32	2 1/32-1/8	2 3/16-5/16	2 1/8-3/16	5 1/16-7/16	2 1/4-3/4
Berlijn Daggeld...	5 1/2-7	4-7	4-7 2	3-6 1/2	2-7	6 1/2-11 1/2	—
Partic.disc.	—	—	—	—	—	—	—
30-35 d...	4 3/4	4 5/8-3/4	4 5/8 2	4 5/8	3 3/4	7 1/2	—
56-90 d...	4 3/4	4 5/8-3/4	4 5/8 2	4 5/8	3 3/4	7 1/2	2 1/8-1/2
Waren-wissel.	4 7/8-5	4 7/8-5	4 7/8 2	4 7/8	4 1/8	9 1/2	—
New York Daggeld 1)	1 1/2-3/4	1 1/2-3/4	1 1/2-3/4	1-1 3/4	3-1/4	6-1/4	1 3/4-2 1/2
Partic.disc.	1	1	1-1/8	1 1/8-1/4	2 1/2	5 3/4	—

1) Koers van 29 Mei en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.
2) Koers van 18/22 Mei.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
26 Mei 1931	2.48 3/4	12.09 7/8	59.10 1/2	9.73 1/2	34.62	99 15/16
27 „ 1931	2.48 3/4	12.09 1/2	59.04 1/2	9.73 1/2	34.63 1/2	99 15/16
28 „ 1931	2.48 11/16	12.09 3/4	59.06 1/2	9.73 1/2	34.62 1/2	99 15/16
29 „ 1931	2.48 5/8	12.09 9/16	59.05 1/2	9.73 1/2	34.64	99 15/16
30 „ 1931	2.48 7/8	12.09 7/16	59.04 1/2	9.74 1/2	34.63	99 15/16
1 Juni 1931	2.48 7/16	12.08 3/4	59.—	9.73 1/2	34.61	99 15/16
Laagsted.w.1)	2.48 19/32	12.08 3/4	58.97	9.72 1/2	34.59	99 15/16
Hoogste d.w.1)	2.48 3/4	12.10 3/8	59.25	9.74 1/2	34.65	99 15/16
25 Mei 1931	—	—	—	—	—	—
18 „ 1931	2.49	12.11 3/16	59.29 1/2	9.74 1/2	34.65	99 15/16
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
26 Mei 1931	48.10	35.—	7.36 1/4	1.48 1/2	13.02	23.90
27 „ 1931	48.08	34.97 1/2	7.37 1/4	1.48 1/2	13.02	24.25
28 „ 1931	48.07 1/2	34.95	7.37	1.48 1/2	13.02	24.10
29 „ 1931	48.09 1/2	34.95	7.37	1.48 1/2	13.01 1/2	22.45
30 „ 1931	41.10	34.95	7.36 1/2	1.48 1/2	—	—
1 Juni 1931	48.20	34.95	7.36	1.48 1/2	13.00 1/2	19.70
Laagsted.w.1)	48.—	34.87 1/2	7.35 1/2	1.47 1/2	13.—	19.60
Hoogste d.w.1)	48.21	35.02 1/2	7.39	1.49 1/2	13.04	24.75
25 Mei 1931	—	—	—	—	—	—
18 „ 1931	48.02	35.02 1/2	7.37 1/2	1.48 1/2	13.04	25.35
Muntpariteit	48.—	35.10	7.37 1/2	1.488	13.09	48.52 1/2

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave.

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Mon-treal 1)
26 Mei 1931	66.72½	66.62½	66.68	6.26	75½	2.48½
27 " 1931	66.70	66.60	66.62½	6.26½	75½	2.48½
28 " 1931	66.67½	66.60	66.60	6.26½	74½	2.48½
29 " 1931	66.67½	66.60	66.60	6.26½	75½	2.48½
30 " 1931	66.65½	66.57½	66.57½	6.26	75½	2.48½
1 Juni 1931	66.62½	66.55	66.55	6.26	75½	2.48½
Laagsted.w.1)	66.60	66.50	66.50	6.25	74	2.48½
Hoogste d.w.1)	66.75	66.65	66.65	6.27½	76½	2.49
25 " 1931	—	—	—	—	—	—
18 Mei 1931	66.67½	66.70	66.70	6.27	78½	2.48½
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26½	95½	2.48½

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave.

Laatstbekende noteeringen te Amsterdam en Rotterdam op 1 Juni 1931 voor telegrafische uitbetaling op:

	Gulden per	Pari	Koers	Bank-disconto
Europa.				
Londen *)	£	12.10½	12.08½	2½
Berlijn *)	100 Mark	59.26	59.—	5
Parijs *)	100 Franc	9.747	9.73½	2
Brussel *)	100 Belga	34.59	34.61	2½
Luxemburg	100 Franc	48.—	46.92½	—
Zürich *)	100 "	48.—	48.20	2
Praag	100 Kronen	7.37½	7.36	4
Weenen *)	100 Schilling	35.—	34.95	5
Boedapest	100 Pengö	43.51	43.30	5½
Boekarest	100 Lei	1.4880	1.48½	8
Sofia	100 Leva	48.—	1.80	9
Belgrade	100 Dinar	4.379	4.39½	5½
Istanbul	Turksch £	10.93	1.179	—
Athene	100 Drachme	3.23	3.22½	9
Milaan	100 Lira	13.09	13.01½	5½
Madrid	100 Peseta	48.—	19.70	6
Lissabon	Escudo	2.68½	0.11½	7½
Kopenhagen *)	100 Kronen	66.67	66.55	3½
Oslo *)	100 "	66.67	66.55	4
Stockholm *)	100 "	66.67	66.62½	3
Reickjavik	100 IJsl. Kr.	66.67	55.—	—
Warschau	100 Zloty	27.91	27.85	7½
Kovno (Litauen)	100 Lita	24.88	24.92½	6
Riga (Letland)	100 Lat	48.—	47.87½	6-7
Reval (Estland)	100 Estl. Kr.	66.67	66.25	7
Helsingfors	100 Finnmrk.	6.26½	6.25½	6
Moskou	Tjerwonets (10 Roebel)	12.80	12.78	—
Danzig	100 Gulden	48.42	48.35	5
Amerika.				
New-York *)	\$	2.4878	2.48½	1½
Montreal	Canad. \$	2.4878	2.48½	—
Mexico	Mex. Dollar	1.24	1.22	—
Buenos Aires	Peso (papier)	1.0568¹	0.75½	—
La Paz (Bolivia) 4)	Boliviano	0.9080	0.89½	—
Rio de Janeiro	Milreis (pap.)	0.8075²	0.17½	—
Valparaiso	Peso (papier)	0.30	0.30½	7-8
Bogota (Columbia) 4)	Peso	2.42	2.40	—
Quito (Ecuador)	Sucre	1.21	0.49½	—
Lima (Peru) 3)	Sol 3)	0.69	0.69½	—
Montevideo (Urug.)	Peso	2.5725	1.46	—
Caracas (Venezuela)	Bolivar	0.4795	0.41½	—
Paramaribo	Gulden	1.—	0.99½	—
Willemstad (Curag.)	Gulden	1.—	1.01½	—
San José (C. Rica)	Colon	1.16	0.82	—
Guatemala	Quetzal	2.48¾	2.48½	—
Managua (Nicar.) 4)	Cordoba	2.48¾	2.43¾	—
San Salvador 4)	Colon	1.2440	1.22	—
Azië.				
Calcutta	Rupee	0.91	0.89½	6
Batavia	Gulden I.C.	1.—	0.99½	4½
Kobe	Yen	1.24	1.22½	5.11
Hong Kong	Dollar	0.59	0.59	—
Shanghai	Tael	0.73	0.73	—
Singapore	Straits Doll.	1.4125	1.39½	—
Manilla	Phil. Peso	1.214	1.23½	—
Bangkok	Baht	1.10	1.09	—
Teheran (Perzië)	Kran	0.13	0.13½	—
Afrika.				
Kaapstad	£	12.10½	12.05½	5
Alexandrië	Egypt. £	12.42	12.39½	—
Australië.				
Melbourne, Sidney en Brisbane	£	12.10½	9.29½	—
Nieuw Zeeland	£	12.10½	11.02½	—

1) Goudpeso. 2) Milreis Goud. 3) Sol. = f 0.97½. 4) Zichtkoers. *) Not. te A'dam. Ov. not. part. opg.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	París (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
26 Mei 1931	4,8615/32	3,917/16	23,74¾	40,21½
27 " 1931	4,8613/32	3,917/32	23,74¾	40,21½
28 " 1931	4,86½	3,917/32	23,75½	40,21½
29 " 1931	4,8615/32	3,917/16	23,74¾	40,22½
30 " 1931	—	—	—	—
1 Juni 1931	4,8621/32	3,92	23,74½	40,25½
2 Juni 1930	4,85¾	3,92	23,86¾	40,21
Muntpariteit	4,8667	3,90½	23,81¾	40½

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	16 Mei 1931	23 Mei 1931	26/30 Mei '31 Laagste/Hoogste	30 Mei 1931
Alexandrië	Piast. p. £	97½	97½	97½/16	97½/16
Athene	Dr. p. £	375	375	374¾	375¾
Bangkok	Sh. p. tical	1/9½	1/9½	1/9½	1/9½
Budapest	Pen. p. £	27.90	27.90	27.87	27.93
Buenos Aires	d. p. \$	35	34¾/32	33¾	34½/16
Calcutta	Sh. p. rup.	1/55½/64	1/55½/64	1/55½/16	1/55½/64
Constantin	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong	Sh. p. \$	1/0	11/8	11/8	11½
Kobe	Sh. p. yen	2/018/32	2/018/32	2/018/8	2/018/32
Lissabon	Escu. p. £	108½	108½	108½	108½
Mexico	\$ per £	10.20	10.05	10.00	10.10
Montevideo	d. per £	30	29	26½/8	29¾
Montreal	\$ per £	4.86½	4.86¾	4.86¾	4.86½/8
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	3½/32	3½/16	3½	3½/16
Shanghai	Sh. p. tael	1/3½/32	1/27/16	1/17/8	1/27/16
Singapore	id. p. \$	2/3¾	2/3¾	2/3½/16	2/3¾
Valparaiso 1)	\$ per £	40.02	40.01	40.00	40.06
Warschau	Zl. p. £	43½	43½	43½/16	43½

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 2)

	Londen 1) N.York 2)		Londen
25 Mei 1931	—	26½/8	84/11
26 " 1931	12½	26¾	84/9½
27 " 1931	12½	26¾	84/9½
28 " 1931	12½	26¾	84/9½
29 " 1931	12½	26	84/9½
30 " 1931	12½	—	84/9½
31 Mei 1930	17½/16	—	84/11½
27 Juli 1914	24½/16	59	84/11

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	22 Mei 1931	31 Mei 1931
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank	f 25.999.012,44	f 10.775.740,37
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 57.369,47	" 90.140,18
Voorschotten op ult. April 1931 aan de gemeenten verstrekt op voor haar door de Rijksadministratie te heffen gemeentelijke ink.bel. en op de Rijksink.bel.	" 33.051.432,63	" 33.051.432,63
Voorschotten op ult. April 1931 aan de gemeenten verstrekt op aan haar uit te keeren hoofdsom der personeele belasting, aandeel in de hoofdsom der grondbelasting, alsmede van opencent op die belastingen	" 10.871.385,04	" 10.871.385,04
Voorsch. afd. gem. verstr. op aan haar toek. uitk. uit het Gemeentefonds	—	—
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 128.683.161,33	" 129.302.138,84
Id. aan Suriname	" 11.306.269,51	" 11.332.965,57
Id. aan Curaçao	" 6.513.261,06	" 6.528.345,72
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand.	" 100.740.762,18	" 99.617.804,71
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 19.982.887,94	" 25.476.223,12
Vordering op andere Staatsbedrijven 1)	" 17.750.343,11	" 17.483.674,96
Verplichtingen.		
Schatkistbiljetten in omloop	f 178.817.000,—	f 178.817.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 74.040.000,—	" 74.040.000,—
Zilverbons in omloop	" 2.781.111,50	" 2.688.878,—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	" 21.150.287,69	" 21.250.709,48
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	" 29.589.104,92	" 21.701.026,33
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 1.081.331,61	" 1.081.331,61
Id. aan diverse instellingen 1)	" 38.548.918,69	" 38.537.019,98
1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.		
NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.		
	23 Mei 1931	31 Mei 1931
Vorderingen:		
Saldo bij de Javasche Bank	—	—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	—
w.o. muntbiljetten	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	f 133.084.000,—	f 134.302.000,—
Schatkistpromessen	" 16.500.000,—	" 16.500.000,—
Schatkistbiljetten	" 8.275.000,—	" 8.275.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 10.751.000,—	" 11.071.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds	" 4.487.000,—	" 4.487.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postpaarbank	" 1.181.000,—	" 1.143.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	" 30.344.000,—	" 30.922.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 1 Juni 1931.

Activa.			
Binnenl. Wis- (Hfdbk. f 34.352.421,43 sels, Prom., Bijbnk. " 737.800,47 enz. in disc. Ag. sch. " 8.631.603,53	f	43.721.825,43	
Papier o. h. Buitenl. in disconto	"	—	
Idem eigen portef. . . . . f 224.665.945,—			
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	"	224.665.945,—	
Beleeningen incl. vrsch. (Hfdbk. f 63.394.739,91 Bijbnk. " 9.230.337,91 in rek.-crt. Ag. sch. " 58.930.367,78 op onderp. f 131.555.445,60			
Op Effecten	f	126.950.827,53	
Op Goederen en Spec. "	"	4.604.618,07	
		131.555.445,60	
Voorschotten a. h. Rijk	"	—	
Munt en Muntmateriaal			
Munt, Goud	f	88.483.770,—	
Muntmat., Goud	"	361.493.947,03	
	f	449.977.717,03	
Munt, Zilver, enz. "	"	38.211.977,70	
Muntmat., Zilver	"	—	
	"	488.189.694,73 ¹⁾	
Belegging 1/2 kapitaal, reserves en pensioenfond.	"	25.932.157,62	
Gebouwen en Meub. der Bank	"	5.000.000,—	
Diverse rekeningen	"	60.943.940,85	
	f	980.009.009,23	
Passiva.			
Kapitaal	f	20.000.000,—	
Reservefond.	"	7.199.946,44	
Bijzondere reserve	"	8.000.000,—	
Pensioenfond.	"	7.106.443,10	
Bankbiljetten in omloop	"	885.729.650,—	
Bankassigtiën in omloop	"	1.110.214,84	
Rek.-Cour. f Het Rijk f 17.813.716,87 saldo's: { Anderen " 23.596.402,66	"	41.410.119,53	
Diverse rekeningen	"	9.452.645,32	
	f	980.009.009,23	

Beschikbaar metaalsaldo	f	116.502.532,90
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	"	291.256.330,—
¹⁾ Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.		

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. Metaal-saldo ¹⁾	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
1 Juni '31	88.484	361.494	885.730	42.520	116.503	52 ¹⁾ / ₂
26 Mei '31	88.484	361.494	837.012	42.852	134.470	55
18 " '31	88.484	361.494	847.662	30.558	134.697	56
11 " '31	88.483	361.494	861.619	23.190	131.966	55
4 " '31	88.482	361.494	898.105	22.449	117.064	54
27 Apr. '31	88.482	361.494	838.150	33.211	136.480	55 ¹⁾ / ₂
2 Juni '30	64.883	367.054	846.537	25.326	108.774	52 ¹⁾ / ₂
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ¹⁾
1 Juni 1931	43.722	—	131.555	224.666	60.944
26 Mei 1931	42.182	—	93.341	223.736	54.493
18 " 1931	43.428	—	99.389	223.681	49.300
11 " 1931	45.011	—	99.038	223.648	54.702
4 " 1931	45.543	—	131.966	223.260	57.815
27 Apr. 1931	45.001	—	88.142	220.893	55.370
2 Juni 1930	52.422	—	95.797	237.394	39.188
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van ²⁾/₂ metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.**SURINAAMSCHE BANK.**

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
2 Mei 1931	866	1.452	498	825	529
25 April 1931	864	1.226	534	829	525
18 " 1931	860	1.274	471	828	485
11 " 1931	854	1.328	478	830	492
3 Mei 1930	986	1.514	594	1.033	476
5 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.**JAVASCHE BANK.**

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
30 Mei 1931	162.000	—	243.900	41.900	47.680
23 " 1931	161.800	—	243.900	42.200	47.360
16 " 1931	161.100	—	247.500	40.700	45.820
2 Mei 1931	114.782	47.143	243.582	42.611	47.448
25 Apr. 1931	114.749	47.586	242.065	40.901	49.148
18 " 1931	118.407	47.443	244.396	39.225	52.403
11 " 1931	118.730	47.360	247.247	36.989	52.397
31 Mei 1930	138.933	27.350	272.725	49.399	37.433
1 Juni 1929	161.825	23.833	302.386	37.358	49.297
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
30 Mei 1931	—	119.200	—	***	57
23 " 1931	—	117.400	—	***	57
16 " 1931	—	121.200	—	***	56
2 Mei 1931	8.920	29.484	37.285	28.391	57
25 Apr. 1931	8.971	28.880	37.737	28.527	57
18 " 1931	9.039	28.598	38.454	28.747	58
11 " 1931	9.136	28.718	37.564	28.546	58
31 Mei 1930	9.583	37.520	53.640	34.127	52
1 Juni 1929	9.128	27.273	87.086	37.940	55
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa.**BANK VAN ENGELAND.**

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
27 Mei 1931	152.078	354.860	56.158	6.825	28.553
20 " 1931	151.206	351.541	58.633	5.956	25.890
13 " 1931	150.004	353.127	55.850	6.362	25.343
5 " 1931	148.483	356.217	51.289	5.635	25.524
29 Apr. 1931	147.227	349.815	56.465	7.198	25.647
22 " 1931	146.740	348.444	57.420	5.982	26.500
28 Mei 1930	158.117	356.132	61.054	6.805	11.516
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
27 Mei '31	31.215	17.449	54.761	33.820	57.218	53 ²⁹⁾ / ₃₂
20 " '31	31.880	14.966	56.634	34.026	59.665	56 ¹³⁾ / ₃₂
13 " '31	35.665	10.324	62.199	33.966	56.877	53 ¹³⁾ / ₃₂
5 " '31	34.415	5.999	58.572	35.512	52.265	52 ⁷⁾ / ₃₂
29 Apr. '31	31.090	17.678	48.924	37.029	57.413	55 ¹⁾ / ₁₀
22 " '31	30.950	13.865	54.785	35.403	58.295	56
28 Mei '30	45.578	13.241	58.964	35.907	61.985	57 ⁶⁾ / ₁₆
22 Juli '14	11.005	13.736	—	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.**BANK VAN FRANKRIJK.**

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
22 Mei '31	55.633	818	5.651	25.851	20.506	2.770	3.200
15 " '31	55.628	814	5.574	25.363	20.588	2.841	3.200
8 " '31	55.625	805	6.694	24.904	19.467	2.840	3.200
1 " '31	55.618	798	6.845	24.442	19.403	2.910	3.200
23 Mei '30	43.802	297	6.879	27.485	18.702	2.621	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	—	8	769

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Particulieren
22 Mei '31	5.082	2.218	76.826	1.540	8.975	12.260
15 " '31	5.082	2.638	77.310	1.765	9.060	11.494
8 " '31	5.082	2.282	77.934	1.822	9.065	11.242
1 " '31	5.082	3.247	78.970	1.751	8.778	11.068
23 Mei '30	5.395	1.576	70.907	3.010	1.844	13.921
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit- tent. circ. banken ¹⁾	Devezen als goud- dekking geldende	Andere wissels en cheques	Belee- ningen
23 Mei 1931	2.370,4	207,6	196,6	1.430,5	67,1
15 " 1931	2.370,3	207,6	170,8	1.417,4	180,8
7 " 1931	2.369,9	207,6	169,3	1.686,3	146,5
30 April 1931	2.368,4	207,6	157,3	1.815,6	287,3
22 " 1931	2.347,5	207,6	132,1	1.456,3	136,8
23 Mei 1930	2.585,9	149,8	342,7	1.519,7	53,3
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec- ten	Diverse Activa ²⁾	Circu- latie	Rekg- Crt.	Diverse Passiva
23 Mei 1931	102,7	472,3	3.751,4	374,4	246,9
15 " 1931	102,7	491,2	3.909,9	279,4	261,3
7 " 1931	102,7	461,8	4.076,7	332,7	249,7
30 April 1931	102,6	496,2	4.340,2	355,5	261,2
22 " 1931	102,6	490,0	3.684,8	453,1	261,8
23 Mei 1930	101,1	618,5	4.045,8	680,2	192,2
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 23, 15, 7 Mei, 30, 22 April '31, 23 Mei '30, resp. 46; 35; 40; 9; 60; 62 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1931	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandsche wissels	Belegingen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. afd. Staat voor inge- trokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
27 Mei	1448	870	—	744	35	292	3.218	33	150
20 "	1447	871	—	738	34	292	3.204	37	153
13 "	1446	871	—	737	33	292	3.231	19	142
7 "	1146	856	—	728	34	292	3.239	24	105
30 Apr.	1445	891	—	748	38	292	3.279	44	103
29 Mei ¹⁾	1200	673	45	830	30	315	2.909	32	113

¹⁾ 1930.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal- middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her- disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
13 Mei '31	3.210,6	1.790,5	178,3	144,9	153,1
6 " '31	3.172,3	1.807,3	172,7	150,2	193,9
29 Apr. '31	3.174,7	1.814,8	177,4	155,2	169,8
22 " '31	3.162,8	1.815,1	183,5	135,3	151,6
15 " '31	3.141,9	1.792,6	176,0	132,0	131,5
8 " '31	3.131,0	1.766,0	178,0	142,6	171,7
14 Mei '30	3.074,1	1.681,5	174,2	210,5	171,0

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula- tie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings- perc. ¹⁾	Algem. Dek- kings- perc. ²⁾
13 Mei '31	598,4	1.528,3	2.483,2	168,5	80,0	84,5
6 " '31	598,4	1.540,8	2.471,5	168,6	79,0	83,4
29 Apr. '31	598,3	1.527,7	2.462,8	168,6	79,5	84,0
22 " '31	598,5	1.526,5	2.435,8	168,7	79,8	84,5
15 " '31	598,6	1.515,7	2.406,2	168,7	80,1	84,6
8 " '31	598,7	1.505,1	2.442,5	168,7	80,2	83,8
14 Mei '30	527,9	1.464,9	2.420,8	174,2	79,1	83,6

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis- conto's en beleen.	Beleg- gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposi- to's	Waarvan time deposits
6 Mei '31	36	14.922	7.846	1.829	21.174	7.422
29 Apr. '31	38	14.993	7.903	1.832	21.292	7.410
22 " '31	21	15.139	7.848	1.790	21.385	7.358
15 " '31	19	15.258	7.793	1.768	21.510	7.304
8 " '31	20	15.212	7.633	1.797	21.254	7.273
7 Mei '30	79	16.852	5.792	1.727	20.457	7.079

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

2 Juni 1931.

Aan de termijnmarkten in Noord-Amerika is tarwe deze week aanvankelijk niet verder in prijs gedaald en zelfs vond eenige verhooging plaats, doch wel viel een prijsdaling te constateeren aan de internationale tarwemarkt en de meeste soorten zijn in den loop der week in Europa goedkoper te koop gekomen. Een der oorzaken daarvan lag in de flauwe markt in Argentinië, waar de tarweprijs geleidelijk is gedaald, terwijl bovendien ook de Argentijnse wisselkoers op verschillende dagen der week flauw was. Ook in de zeevrachten trad een verlaging in. Bovendien zijn voor de naaste toekomst de vooruitzichten van voorraden en oogsten nog niet van dien aard, dat reeds met een prijsherstel rekening wordt gehouden. Wel wordt uit Australië bericht, dat de tarve-uitzaai daar ongeveer 30 pCt. kleiner zou zijn dan in het vorige seizoen, terwijl voor de zomertarve der Vereenigde Staten een vermindering van den uitzaai wordt opgegeven van 11½ pCt. en voor Canada van 8 pCt. Ook in Argentinië zou veel minder tarwe zijn uitgezaaid dan in het vorige jaar, doch het zal nog eenigen tijd moeten duren vóór die vermindering in den uitzaai van het Zuidelijk halfrond invloed op de tarweprijzen kan hebben. Voorloopig valt er meer waarde te hechten aan de buitengewoon goede verwachtingen van de Noord-Amerikaanse winterarve, waarvan de opbrengst volgens de laatste particuliere schattingen geraamd wordt op niet minder dan 691 miljoen bushels, terwijl in het vorige jaar de oogst 604 miljoen heeft bedragen. Dat wegens den kleineren uitzaai van zomertarve in de Vereenigde Staten de opbrengst daarvan slechts geschat wordt op 210 miljoen bushels tegen een oogst in 1930 van 247 miljoen, is hiertegen natuurlijk lang geen voldoende tegenwicht. Daarbij komt dan nog de enorme voorraad van oude tarve van den Federal Farm Board. Weliswaar laat de Farm Board telkens weer weten, dat die voorraad voorloopig niet aan de markt zal worden gebracht en dat de verkoop dier tarve geleidelijk zal plaats vinden, maar ook zulk een geleidelijke verkoop zou de markt wel eens gedurende langen tijd kunnen blijven drukken. Bovendien kunnen ieder oogenblik de plannen van den Farm Board veranderen. Uit Canada zijn de berichten omtrent de nieuw uitgezaaide tarve niet onverdeeld gunstig. Er valt in de Prairie-Provincies wel van tijd tot tijd regen, doch die wordt telkens weder als zeer onvoldoende beschreven, en ook in de afgelopen week werd voortdurend uit Canada gerapporteerd, dat algemene regenval zeer noodig is en dat op het oogenblik de tarve te lijden heeft onder een tekort aan neerslag. In West-Europa is met het warmere weder der laatste weken de stand van het te velde staande graan beter geworden. Vooral voor Frankrijk en Duitschland, waar gedurende het voorjaar nog al eens geklaagd is over de langzame ontwikkeling der gewassen, is dat van beteekenis. Hoe de vooruitzichten in Rusland zijn, is altijd moeilijk te zeggen, maar uit de berichten valt wel op te maken, dat deze niet zoo gunstig zijn als men in Rusland wel gaarne zou zien.

De vraag naar buitenlandsche tarve is in Europa de laatste weken afgenomen in die landen, waar het oogsten reeds begonnen is of spoedig een aanvang zal nemen. Speciaal geldt dit voorloopig voor Italië en naarmate het seizoen vordert zal men ook in de meer Noordelijke landen in mindere mate dan den laatsten tijd het geval is geweest op buitenlandsche tarve zijn aangewezen. Ook de vraag naar Australische tarve in het Verre Oosten is den laatsten tijd wel wat verminderd, nu China binnenkort zijn eigen oogst zal hebben binnengehaald. Intusschen heeft Australië reeds een zeer groot gedeelte van zijn uitvoeroverschot verkocht en waarschijnlijk zal het ook dit seizoen weder een goeden klant hebben aan Britsch-Indië, waar de tarve-oogst dit jaar ongeveer 10 pCt. kleiner is uitgevallen dan in het vorige seizoen. De tarveverschepingen naar Europa zijn deze week niet zeer groot geweest en aanmerkelijk kleiner dan in de vorige weken het geval was. Er heeft dan ook eenige vermindering in den naar Europa onderweg zijnden voorraad plaats gevonden, doch deze is nog steeds van zoo grooten omvang, dat die vermindering niet tot een vastere houding der markt heeft kunnen leiden. Ook deze week weder hebben onder de tarve-uitvoerende landen de Vereenigde Staten en Canada de grootste hoeveelheid ter verlading gebracht. Het aanbod van oude hardwinter-tarve uit de Vereenigde Staten is vrij ruim, hetgeen een der redenen voor de flauwe markt dezer week geweest is. De mogelijkheid schijnt te bestaan, dat in Duitschland verdere maatregelen genomen worden om stijging van den broodprijs tegen te gaan, welke

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	24/30 Mei 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	24/30 Mei 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	1931	1930
Tarwe	36.304	497.280	548.420	—	9.515	23.263	506.795	571.683
Rogge	1.984	151.890	159.390	—	105	18.932	151.995	178.322
Boekweit	126	9.393	6.062	—	145	1.361	9.538	7.423
Mais	27.260	455.849	429.029	—	98.666	72.418	554.515	501.447
Gerst	12.050	259.574	203.981	300	20.228	16.977	279.802	220.958
Haver	5.836	127.521	89.048	—	1.410	2.602	128.931	91.650
Lijnzaad	444	102.647	28.059	—	260.640	121.845	363.287	149.904
Lijnkoek	480	35.848	74.105	—	107	—	35.955	74.105
Tarwemeel	3.178	45.518	41.833	221	16.704	13.993	62.222	55.826
Andere meelsoorten	218	20.215	9.215	38	7.040	—	27.255	9.215

maatregelen dan zouden moeten bestaan in vergemakkelijking van den invoer van tarwe. Tot nog toe is daarover echter nog niets definitiefs bekend geworden en dergelijke maatregelen, die eenigen tijd geleden genomen werden, hebben nog niet tot vermeerdering van den Duitschen tarwe-invoer geleid. Wegens de slechte Europeesche vraag en kans op regen in de zomertarwe-streken was tarwe in Noord-Amerika flauw, waarna echter Juli te Chicago nog $\frac{1}{2}$ dollarcent per 60 lbs. hooger sloot dan een week tevoren. De latere termijnen en de noteeringen te Winnipeg waren op 1 Juni ongeveer dezelfde als een week tevoren en de verhooging van 1 à $1\frac{1}{2}$ cent, die sedert 23 Mei had plaats gevonden, is dus weer verloren gegaan. Aan de Argentijnsche termijnmarkten sloot tarwe op 1 Juni 5 à 10 centavos per 100 KG. lager dan op 23 Mei, nadat zich eerst een kleine verhooging ontwikkeld had.

Voor rogge was in het begin der week de vraag nog slecht. Daarna trad de Duitse regeering weder als koper van rogge op, evenals zij omstreeks het midden van Mei gedaan heeft. Zij heeft het restant gekocht van den in Nederland liggenden voorraad Russische rogge, die eenige maanden geleden uit handen der Russische regeering in die van eenige handelaren was overgegaan en nam tevens een lading stoomende Russische rogge op. De hoeveelheid Russische rogge, die nu nog in Nederland aanwezig is, is slechts van beperkten omvang en de kans, dat die zal worden aangevuld, is klein. Dit alles heeft een verbetering van de vraag en een herstel van den prijs van Russische rogge tengevolge gehad. Uit Noord-Amerika is deze week slechts zeer weinig rogge naar Europa verscheept en ook uit Rusland werd niet veel afgeladen.

Mais is gedurende de meeste dagen dezer week weder flauw geweest met verdere prijsdaling. Aan de Argentijnsche termijnmarkten vonden slechts zeer geringe fluctuaties plaats, doch de flauwe peskoers en daling der zeevrachten, alsmede dringend Argentijnsch aanbod, en gebrek aan vertrouwen in het herstel van den economischen toestand, heeft de maïsprijzen geleidelijk doen afbrokkelen. Op het verlaagde peil nam vooral voor latere levering de vraag toe, hetgeen op enkele dagen der week tot groote zaken in Platamaïs naar Nederland en ook naar Engeland en België heeft geleid. Deze vermeerderde kooplust bracht eenig prijsherstel teweeg, doch voor stoomende maïs was de vraag niet zoo levendig, zoodat de prijzen daarvoor vrij wat lager zijn komen te staan dan voor latere posities. Die groote aanvoeren van maïs in West-Europa, welke daar de toch niet bepaald slechte vraag overtroffen, hebben er toe medegewerkt, dat het herstel van de tweede helft der week reeds na enkele dagen weder verloren is gegaan, zoodat daarvan op 1 Juni zoo goed als niets meer was overgebleven. Andere maïs dan Platamaïs wordt tegenwoordig zoo goed als niet aangeboden en de verscheperingen uit Argentinië zijn in de afgelopen week slechts van matigen omvang geweest. De voorraden in Argentinië echter zijn zoo groot en in de eerste week van Juni zal in West-Europa zooveel Platamaïs arriveeren, dat deze kleine verscheperingen en het feit, dat Argentinië tegenwoordig eigenlijk het eenige uitvoerland is, geen prijsherstel teweeg brachten. Intusschen wordt uit Argentinië bericht, dat het aanbod van maïs afneemt, hetgeen dan waarschijnlijk samen zal hangen met de omstandigheid, dat de Argentijnsche regeering er tegenwoordig voor zorgt, dat aan de producenten geld wordt verstrekt op onderpand van maïs. Aan de termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario is maïs van 23 Mei tot 1 Juni ongeveer 5 centavos per 100 K.G. in prijs gedaald.

Gerst is in de eerste helft der week eveneens flauw geweest met dringend aanbod uit Canada en meer offertes uit de Vereenigde Staten. Tot sterk gedaalde prijzen zijn naar Duitschland en Nederland en ook naar Engeland weder zaken in gerst gedaan, vooral in Canada, doch zij

waren niet van grooten omvang. De verscheperingen van gerst uit Canada, speciaal naar Nederland en Duitschland, zijn echter deze week lang niet onbelangrijk geweest en ook uit Roemenië is een flinke hoeveelheid ter verschepering gebracht, waarvan een groot gedeelte voor België was bestemd. Ook Rusland heeft weder gerst afgeladen, maar het Russische aanbod is zeer gering en het schijnt, dat Rusland maar weinig gerst meer voor uitvoer beschikbaar heeft. Eenig herstel in den gerstprijs is onder leiding van Canada aan het einde der week ingetreden en de iets hogere prijzen werden in Nederland ook betaald.

Ook voor haver heeft de prijsdaling, waarvan reeds de vorige week sprake was, voortgang gehad en ook hier bleef de verlaging weder uitgaan van Canada. Tot de dalende prijzen blijven wel zaken naar Europa tot stand komen, doch van grooten omvang waren zij niet. Ook in Argentinië daalde de haverprijs, waarna op het gedaalde prijspeil de vraag in Europa toenam en ook in Nederland werd tenslotte tot weder iets stijgende prijzen vrij geregeld Platahaver gekocht. Uit Rusland blijft het aanbod van haver nog steeds klein en de Russische haververscheperingen waren ook deze week weder van zeer weinig beteekenis.

SUIKER.

Nadat de suikerprijzen in de eerste helft der week verdere flinke verlagingen ondergingen, trad daarna op alle markten een herstel in.

In Amerika was het groote aanbod van de preferentiele suikers mede oorzaak van de jongste daling. Toen bleek, dat Cuba zeer vasthoudend bleef en dat de Philippijnen en Porto Rico weldra uitverkocht zullen zijn, terwijl door de heerschende hitte althans tijdelijk meer consumptie werd verwacht, maakte zich eene niet onbelangrijk betere stemming voelbaar.

De opening op de New-Yorksche termijnmarkt was flauw, doch werd aan het einde der week in sympathie met de ruwsuikermarkt zeer vast. De noteeringen luiden toen: Juli 1.22; Sept. 1.29; Oct. 1.33 en Dec. 1.38, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 3.25 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 31.000 tons, de versmeltingen 47.000 tons tegen 66.500 tons verleden jaar en de voorraden 314.000 tons tegen 518.700 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1931	1930	1929
	tons	tons	tons
Cubaproductie	3.150.000	4.550.000	5.080.000
Voorraad overgebr. per 1/1	1.418.000	321.000	193.000
Consumptie	53.000	36.366	60.562
Weekontv. afscheephavens .	41.471	67.424	74.564
Totaal sedert 1/1 N. Oogst	1.379.626	2.644.579	3.829.776
Weekexport	44.488	73.026	110.729
Totaal sedert 1/1	800.874	1.257.207	2.483.736
Voorraad afscheephavens .	1.710.071	1.698.582	1.488.970
„ binnenland	2.004.055	1.869.055	1.189.662
Aantal werkende fabrieken	7	30	8

In Engeland was de omzet van ruwsuiker nogal beperkt. Enkele partijen verwisselden van eigenaar tot ca. Sh. 6/1½ cif.

De raffinadeurs verlaagden hunne vraagprijzen aanvankelijk met 3 d. De later intredende vastere marktstemming gaf echter aanleiding tot verhooging met 3 d.

De schommelingen op de Londensche termijnmarkt liepen parallel met den loop der Amerikaansche noteeringen. Het slot luidde als volgt: Mei Sh. 6/-; Aug. Sh. 6/1½; Dec. Sh. 6/4½ en Maart Sh. 6/6½ voor Ruwe rietsuiker basis 96° c.i.f.

Op Java kon de V.I.S.P. nog ca. 5000 tons Superieur oude oogst tot f 8.25 verkoopen, terwijl uit den nieuwen

oogst afgedaan werden 1000 tons No. 16 &/hooger tot f 7.50 en 8000 tons tot f 7.25.

Hier te lande volgde de markt slechts schoorvoetend het dalende Amerika, terwijl men bij het herstel geen blijk van vertrouwen gaf, zoodat de noteringen op de Amsterdamsche termijnmarkt niet in dezelfde mate fluctueerden als die te New-York. De slotnoteringen te Amsterdam luiden: Mei f 8½; Aug. f 8½; Dec. f 8½ en Mrt. f 9½, alles koopers. De omzet bedroeg 950 tons.

KATOEN.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '30 tot 22 Mei '31	Overeenkomstige periode	
		1929/30	1928/29
Ontvangsten Gulf-Havens.	8681	8375	9192
" Atlant.Havens			
Uitvoernaar Gr. Brittannië	1027	1230	1793
" "t Vasteland etc.	3769	4023	4400
" " het Orient	1473	1161	1393

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	22 Mei '31	Overeenkomstig tijdstrip	
		1930	1929
Amerik. havens.....	3313	1715	1140
Binnenland	1061	810	447
New-York	227	206	172
New Orleans	691	427	230
Liverpool	432	320	603

KOFFIE.

De markt bleef sedert het vorig Overzicht, bij het ontbreken van enigszins belangrijke berichten, welke op de prijzen van invloed hadden kunnen zijn, zoo goed als onveranderd. Alleen in Brazilië liepen de kost- en vrachtaanbiedingen van Rio 1/- à 2/- en van Santos -/6 à 1/- per cwt. op als gevolg van den loop van den wisselkoers aldaar te lande, die aanvankelijk in licht schommelende beweging bleef, doch ten slotte 5/32 d. per Milreis hooger kwam dan een week tevoren.

Over de koffie-conferentie, welke op 15 dezer te Sao Paulo zou worden gehouden en waarvan berichten ontvan-

gen waren, eerst dat zij was uitgesteld en later dat zij toch was geopend, is kort geleden uit een telegram aan de 'Times' bekend geworden, dat Sao Paulo aan de andere koffie-produceerende landen zou hebben voorgesteld:

- 1e. dat alle landen, welke koffie voortbrengen, zich in de toekomst verplichten slechts een bepaald aandeel in het wereldverbruik te leveren en dat dit aandeel zal worden bepaald op de doorsnede van de productie der laatste vijf jaren,
- 2e. dat voor koffie definitieve prijzen zullen worden vastgesteld op basis van 15 Am. cents voor Santos type 4 (wat ongeveer 6 Am.cents hooger is dan de waarde van het oogenblik),
- 3e. dat een belasting van ½ Am.cent zal worden ingevoerd, teneinde een fonds te vormen voor reclame voor het artikel,
- 4e. dat een commissie van koffieplanters jaarlijks de prijzen van koffie zal bestudeeren en de uitvoeraandeelen voor ieder land zal vaststellen,
- 5e. dat deze overeenkomst voor een tijdvak van vijf jaren zal worden aangegeaan.

Commentaar op het bovenstaande is feitelijk overbodig. In elk geval blijkt er uit — indien het bericht tenminste juist is — dat Sao Paulo, alle vroegere geloften ten spijt, tracht door te gaan met het uitoefenen van invbied op den loop der prijzen en dat het zelfs trachten wil de tegenwoordige waarde met niet minder dan bijna 70 % omhoog te werken. Kon het reeds vroeger vermelde plan tot vernietiging van groote hoeveelheden van de bestaande voorraden en van de te verwachten oogsten als een nood-sprong worden beschouwd, het voorstel tot invoering van de hierboven genoemde maatregelen doet niet minder duidelijk zien, dat Brazilië zich tengevolge van zijn vroegere roekeloze prijzenpolitiek in een toestand bevindt, die, zonder aanwending van de geweldigste paardenmiddelen, redeloos schijnt. Zeker is het, dat zulke plannen het wantrouwen in de consumptielanden slechts kunnen versterken, dat de reeds zoo lang in die landen gevolgde gewoonte om zich slechts van het hoognoedige te voorzien, zoo mogelijk in nog ruimere mate zal worden toegepast en dat de koffiehandel, die voor de zonden van Brazilië reeds langen tijd zoo zwaar moet boeten, het in de naaste toekomst zeker niet gemakkelijker zal krijgen. Dat het nieuwe voorstel van Sao Paulo door de andere producenten gunstig zal worden ontvangen is overigens niet te verwachten.

Het Instituut tot Permanente Verdediging van de Koffie van Sao Paulo heeft bekend gemaakt, dat onder de oude

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										ZUIVEL EN EIEREN					MINERALEN				
	TARWE Hard/Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G. 3)		ROGGE American No.2 ³⁾ loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer.No.2 ⁴⁾ loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		BOTER per K.G. Leeuwar- damm. Comm. per Noteering		KAAS Edammer Aikmaar Fabrieks- kaas kl. m/merk		EIEREN Gem. not. Eierrijm Roermond p. 100 st.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeef f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s. g. per barrel	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	\$	%
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	100,0	462,50	100,0	2,31	100,0	56,—	100,0	9,18	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0	
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	1,98	85,7	43,15	77,1	8,15	88,8	17,90	165,7	1,89	112,5
1927	14,75	85,8	12,47 ⁵	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	2,03	87,9	43,30	77,3	7,96	86,7	11,25	104,2	1,30	77,4
1928	13,47 ⁵	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	2,11	91,3	48,05	85,8	7,99	87,0	10,10	93,5	1,20	71,4
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	2,05	88,7	45,40	81,1	8,11	88,3	11,40	105,6	1,23	73,2
1930	9,67 ⁵	56,3	6,22 ⁵	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	1,66	71,9	39,45	68,7	6,72	73,2	11,35	105,1	1,12	66,7
Jan. 1929	12,35	71,8	12,20	93,3	231,50	100,0	194,25	82,3	365,00	78,9	2,25	97,4	45,95	82,1	9,03	99,4	10,10	93,5	1,16	69,0
Febr. "	12,72 ⁵	74,0	12,65	96,7	236,00	101,9	194,75	82,5	357,25	77,2	2,29	99,1	45,40	81,1	9,10	101,0	12,90	119,4	1,11	66,1
Maart "	12,65	73,5	12,62 ⁵	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	1,95	84,4	44,60	79,6	8,56	93,2	12,00	111,1	1,11	66,1
April "	12,12 ⁵	70,5	11,62 ⁵	88,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	1,81	78,4	40,25	71,9	5,90	64,3	11,05	102,3	1,11	66,1
Mei "	11,12 ⁵	64,1	10,57 ⁵	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	1,86	80,5	39,90	71,3	6,16	67,1	11,15	103,3	1,16	69,0
Juni "	10,87 ⁵	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	1,87	81,0	44,—	78,6	6,41	69,8	11,25	104,2	1,30	77,4
Juli "	12,80	74,3	11,20	85,6	218,50	94,4	191,25	81,0	415,50	89,8	1,88	81,4	45,—	80,4	6,88	74,9	11,25	104,2	1,30	77,4
Aug. "	13,12 ⁵	76,3	10,75	82,2	202,50	87,5	182,75	77,4	452,50	97,8	1,93	83,5	46,15	82,4	7,13	77,7	11,25	104,2	1,30	77,4
Sept. "	12,62 ⁵	73,4	10,20	78,0	191,00	82,5	172,00	72,9	506,75	109,6	2,22	96,1	45,25	80,8	8,01	87,3	11,40	105,6	1,30	77,4
Oct. "	12,10	70,4	9,87 ⁵	75,6	185,00	79,9	168,00	71,2	516,50	111,7	2,28	98,7	50,25	89,7	9,53	103,8	11,25	104,2	1,30	77,4
Nov. "	11,77 ⁵	68,5	9,20	70,4	174,00	75,2	164,75	69,8	483,25	104,5	2,20	95,2	50,70	90,5	10,60	115,5	11,35	105,1	1,30	77,4
Dec. "	12,62 ⁵	73,4	9,35	71,5	166,00	71,7	163,75	69,4	482,00	104,4	2,06	89,2	47,50	84,8	9,97	108,6	11,75	108,8	1,30	77,4
Jan. 1930	12,67 ⁵	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	2,00	86,6	43,95	78,5	7,55	82,2	11,75	108,8	1,21	72,0
Febr. "	11,72 ⁵	68,2	8,17 ⁵	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	2,03	87,9	41,15	73,5	6,90	75,2	11,75	108,8	1,11	66,1
Maart "	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	125,00	53,0	390,00	84,3	1,71	74,0	41,25	73,7	5,18	56,4	11,55	106,9	1,11	66,1
April "	11,17 ⁵	65,0	7,62 ⁵	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	1,50	64,9	36,50	65,2	5,16	56,2	11,35	105,1	1,16 ⁶	69,3
Mei "	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,0	405,00	87,6	1,44	62,3	37,20	66,4	5,30	57,7	11,35	105,1	1,18 ⁶	70,5
Juni "	10,05	58,4	5,17 ⁵	39,6	145,50	62,9	103,75	44,8	385,50	83,4	1,54	66,7	37,—	66,1	5,09	55,4	11,35	105,1	1,18 ⁶	70,5
Juli "	9,53	55,5	5,82 ⁵	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	1,72	74,5	39,90	71,3	5,99	65,3	11,35	105,1	1,18 ⁶	70,5
Aug. "	9,45	54,9	6,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	1,58	68,4	40,20	71,8	6,03	65,7	11,35	105,1	1,18 ⁶	70,5
Sept. "	8,40	48,8	5,25—	40,2	127,50	55,1	99,00	41,9	318,75	68,9	1,64	71,0	37,55	67,1	7,23	78,8	11,35	105,1	1,18 ⁶	70,5
Oct. "	7,40	43,0	4,62 ⁵	35,4	112,25	48,5	86,00	36,4	281,25	60,8	1,63	70,6	36,90	65,9	8,60	93,7	11,35	105,1	1,18 ⁶	70,5
Nov. "	7,25	42,2	4,25	32,5	94,50	40,8	82,25	34,9	270,75	58,5	1,58	68,4	36,50	65,2	9,63	104,9	10,90	109,9	0,85	50,6
Dec. "	7,07 ⁵	41,1	4,30	32,9	96,00	41,5	91,00	38,6	247,75	53,6	1,55	67,1	33,50	59,8	7,97	86,8	10,85	100,5	0,85	50,6
Jan. 1931	6,52 ⁵	37,9	4,—	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	1,61	69,7	32,25	57,6	6,63	72,2	10,30	95,4	0,85	50,6
Febr. "	5,77 ⁵	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	1,66	71,9	33,80	60,4	6,21	67,6	10,30	95,4	0,85	50,6
Maart "	5,62 ⁵	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	44,4	214,00	46,3	1,47	63,6	35,00	62,5	4,94	53,8	10,30	95,4	0,66	39,3
April "	5,90	34,3	4,42 ⁵	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	197,75	42,8	1,35	58,4	31,60	56,4	4,20	45,8	10,15	94,0	0,53	31,5
Mei "	6,15	35,8	4,97 ⁵	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	189,00	40,9	1,26	54,5	30,85	55,1	4,07 ⁶	44,4	10,00	92,6	0,53	31,5
1 Juni "	5,65	32,8	5,—	38,2	82,00	35,4	116,00	49,2	181,00	39,1				4,10	44,7	10,00	92,6	0,53	31,5	

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) 79 Kg. La Plata. 3) = Western vóór ring van de huidige offic. not.wijze (Jan. 1928); Barley vanaf 2/2/31; vanaf 9/2 64/5 Z.-Russ.

regeling (dus vóór de heffing van het uitvoerrecht van 10/- per baal) tot eind April 370.000 balen ordinaire kwaliteit op de toen gebruikelijke wijze zijn geremplaceerd door betere koffie en daarna vernietigd.

De stroom van berichten over een aanstaand moratorium in Brazilië hield ook deze week aan en zelfs de officiële tegenspraak van Sir Otto Niemeijer was niet in staat de geruchten den kop in te drukken.

Volgens dezer dagen ontvangen telegram bedroeg de voorraad, in het binnenland van den Staat Rio op 15 Mei teruggehouden, 989.000 balen tegen 1.194.000 balen op 30 April, hetgeen een vermindering beteekent van 205.000 balen in de eerste helft van de maand Mei.

De limiet van de dagelijkse aanvoeren in de haven van Rio werd voor de eerste helft van Juni vastgesteld op 21.079 balen tegen 30.565 balen in de tweede helft van de maand Mei.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt liepen de noteringen in overeenstemming met de houding van New-York ongeveer 3/4 ct. per 1/2 K.G. op.

In loco bleef de afzet onbevredigend bij onveranderde officiële noteringen van 28 ct. per 1/2 K.G. voor Superior Santos en 25 ct. voor Robusta.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans 43/- à 44/6 per cwt. en van dito Prime 45/6 à 46/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 33/6 à 34/-.

Nederlandsch-Indië was voor alle Robusta-soorten, gewasschen zoowel als ongewasschen, ongeveer 1/2 ct. lager. De noteringen in de eerste hand zijn op het oogenblik:

Palembang Robusta, Juni-verscheping, 16 1/2 ct.; Benkoelen Robusta, Juni-verscheping, 17 3/4 ct.; Mandheling Robusta, Juni-verscheping, 19 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juni-verscheping, 25 ct., alles per 1/2 K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
1 Juni	\$ 6.06	\$ 6.17	\$ 6.21	\$ 6.23
26 Mei	5.86	5.95	5.99	6.01
18 Mei	5.95	6.02	6.08	—
11 Mei	5.83	5.90	5.95	—

Rotterdam, 2 Juni 1931.

THEE.

De theemarkt is de afgelopen week in verband met de

Pinksterdagen gesloten geweest. Volgens mededeeling van de Vereeniging voor de Thee-cultuur in Nederlandsch-Indië bedroeg de thee-uitvoer van Noordelijk Britsch-Indië gedurende de maand April 1931 2.270.000 lbs. tegenover 5.576.000 lbs. in April 1930.

Ceylon exporteerde gedurende April 1931 24.539.000 lbs. (v.j. 21.045.000 lbs.). Gedurende Januari-April werd in totaal uitgevoerd in 1931 86.001.000 lbs. (v.j. 83.238.000 lbs.).

De thee-invoer in Amerika beliep in de maand Februari 1931 5.223.000 lbs. tegenover 5.602.000 lbs. in Februari 1930. In de periode Januari-Februari 1931 werden in totaal ingevoerd 12.512.000 lbs. (v.j. 12.138.000 lbs.).

Amsterdam, 1 Juni 1931.

STEENKOLEN.

Naar verluidt, zou er aan verlaging van de minimumprijzen in Engeland niet te denken zijn, omdat men niet bij voorbaat wil weggeven, wat men misschien kan noodig hebben bij de onderhandelingen over de invoering van den zevenurigen werkdag voor de mijnwerkers. Verder zijn er teekenen, die er op wijzen, dat aan de moordende concurrentie, die Polen den anderen kolonexporteerenden landen aandoet, een eind zal komen, omdat het den Poolschen exporteurs door vermindering van de exportpremies niet langer mogelijk is tegen de bekende afbraakprijzen f.o.b. zeehaven te leveren.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f	9.25
Durham Ongezeefde	„	9.75
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	„	12.50
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	„	9.—
Yorkshire gewasschen Singles	„	10.25
Westfaalsche Vefförder	„	10.60
„ Vlamstukken I	„	11.75
„ Smeenootjes	„	11.50
„ Gasvlamförder	„	11.—
„ Gietcokes	„	14.—
Hollandsche Eierbriketten	„	12.10

alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam. Ongezeefde bunkerolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 10.—. Markt flauw. 2 Juni 1931.

IJZER.

De uiterst kalme stemming op de exportmarkt van ruw-ijzer houdt aan. De notering van Lux 3 is de laatste veertien dagen niet verder gezakt. In Schotland bedraagt

AN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

METALEN					TEXTIELGOEDEREN					DIVERSEN				
N ZILVER	IJZER	KOPER	TIN	LOOD	KATOEN	WOL	WOL	KOE-	KALK-	KATOEN	WOL	WOL	KOE-	KALK-
cash Londen per Standard Ounce	Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton	Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	locoprijzen Londen per Eng. ton	Locoprijzen Londen per Eng. ton	Middling locoprijzen New York per lb.	gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	gekamde Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.	SALPETER Gld. per 100 KG. netto	Middling locoprijzen New York per lb.	gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	gekamde Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.	SALPETER Gld. per 100 KG. netto
pence	Sh.	£	£	£	cts.	pence	pence	fl.	fl.	cts.	pence	pence	fl.	fl.
32 1/8	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
28 1/8	89.3	118.5	58.1/-	93.5	290.17/6	111.1	31.1/6	85.3	17.55	75.5	47.25	85.9	24.75	83.9
26 3/4	83.3	100.0	55.14/-	89.7	290.4/-	110.8	24.4/-	66.4	17.50	75.3	48.50	88.2	26.50	89.8
26 1/8	81.1	66/-	63.16/-	102.8	227.5/-	86.8	21.1/-	57.8	20.00	86.0	51.50	93.6	30.50	103.4
24 7/8	76.2	70/6	96.6	75.14/-	121.9	203.15/6	77.8	23.5/-	63.8	82.4	39.—	70.9	25.25	85.6
17 1/8	55.4	67/-	91.8	54.13/-	88.0	142.5/-	54.3	18.1/6	49.6	58.3	26.75	48.6	16.25	55.1
26 1/4	81.8	66/-	90.4	75.10/6	121.7	222.7/6	84.9	22.2/-	60.7	86.9	46.75	85.0	28.75	97.3
25 7/8	80.7	66/6	91.1	78.-/6	125.7	222.11/-	85.0	23.2/6	63.5	86.5	44.25	80.5	27.75	94.1
25 1/4	81.0	67/-	91.8	89.8/-	144.0	221.0/6	84.4	25.8/6	69.7	91.4	44.00	80.0	27.50	93.2
25 3/4	80.2	68/-	93.2	82.17/6	133.5	207.5/6	79.2	24.16/-	68.0	88.0	43.25	78.6	27.25	92.4
25 1/2	78.1	69/6	95.2	75.4/-	121.2	197.5/6	75.3	23.19/-	65.8	83.4	41.50	75.5	26.25	89.0
24 1/4	75.6	71/-	97.3	74.11/-	120.1	200.5/-	76.5	23.14/-	65.1	80.6	40.00	72.7	25.75	87.3
24 3/8	75.7	72/6	99.3	72.12/6	117.0	209.5/6	79.9	22.16/-	62.6	80.2	38.75	70.5	24.75	83.9
24 1/8	75.7	72/6	99.3	73.17/-	119.0	210.11/-	80.4	23.3/-	63.6	80.0	37.00	67.3	24.00	81.4
23 1/8	73.9	72/6	99.3	74.19/-	120.7	205.5/6	78.4	23.11/-	64.7	81.3	34.25	62.3	23.75	80.5
23 1/2	71.8	72/6	99.3	72.16/-	117.3	188.9/6	72.0	23.4/6	63.8	79.4	32.50	59.1	22.50	76.3
22 1/8	70.7	72/6	99.3	70.5/-	113.2	182.-/6	69.5	21.13/-	59.4	75.3	34.25	62.3	23.00	78.0
22 1/4	69.3	72/6	99.3	68.6/6	110.1	178.18/6	68.3	21.9/6	59.0	74.2	31.25	56.8	21.25	72.0
20 1/8	65.3	72/6	99.3	71.9/6	115.1	174.13/-	66.7	21.11/-	59.4	73.8	29.50	53.6	19.25	65.3
20 1/2	62.6	72/6	99.3	71.12/6	115.4	174.4/-	66.5	21.4/-	58.2	66.4	28.50	51.8	17.75	60.2
19 1/8	59.5	70/-	95.9	68.19/6	111.1	165.18/-	63.4	18.16/-	51.6	65.4	26.25	47.7	16.50	55.9
19 1/2	61.0	67/6	92.5	61.3/-	98.5	161.17/6	61.8	18.6/6	50.3	70.8	27.25	49.5	17.25	58.5
18 1/8	59.0	67/6	92.5	53.9/-	86.1	145.-/6	55.4	17.16/-	48.9	71.0	28.75	52.3	18.00	61.0
16 1/8	50.0	67/6	92.5	50.1/6	80.7	136.4/6	52.0	17.19/-	49.3	62.4	27.75	50.5	17.50	59.3
16	49.9	67/6	92.5	48.2/-	77.5	134.17/6	51.5	18.3/-	49.8	56.3	27.00	49.1	16.75	56.8
16 3/8	51.0	65/-	89.0	47.15/-	76.9	135.5/6	51.7	18.6/-	50.2	51.4	27.25	49.5	16.50	55.9
16 1/2	52.0	63/6	87.1	46.6/-	74.6	132.6/6	50.5	17.18/-	49.1	47.3	27.00	49.1	15.75	53.4
16 1/4	51.5	63/6 5	87.1	43.-/6	69.3	117.13/-	44.9	15.15/-	43.2	45.4	24.50	44.5	14.50	49.2
16 3/8	51.9	63/6 6	87.1	46.8/6	74.8	113.16/-	43.5	15.18/6	43.7	46.7	24.00	43.6	13.00	44.1
16 3/4	51.1	63/6 6	87.1	47.6/6	76.2	115.3/-	44.0	15.5/6	41.9	42.8	22.50	40.9	12.50	42.4
13 7/8	43.2	60/6	82.0	45.7/6	73.1	116.8/-	44.4	14.-/6	38.5	44.3	21.25	38.6	12.00	40.7
12 1/4	38.9	58/6	80.3	45.1/6	72.6	117.-/6	44.7	13.5/6	38.4	47.1	21.75	39.5	12.00	40.7
13 7/8	41.8	59/6	80.3	45.1/6	72.6	122.1/-	46.6	13.3/6	35.2	46.9	25.25	45.9	14.50	49.2
13 1/8	40.9	58/6	80.3	42.15/6	68.9	113.4/-	43.2	12.10/-	34.3	44.1	24.50	44.5	14.50	49.2
12 1/2	40.3	58/6	80.3	39.6/6	63.4	104.17/-	40.0	11.10/6	31.6	40.4	23.50	42.7	13.00	44.1
12 1/4	38.1	58/6	80.3	35.17/6	57.8	100.12/6	39.4	10.15/-	29.5					

invoering van de huidige officiële noteringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. *) = Malting vóór de invoer-
 *) Notering Schotland 59/6. *) 58/-.

zij 52/- fot. Grangemouth. De stand van de Clevelandmarkt wordt gaandeweg slechter. Behalve continentaal ijzer begint thans ook het in prijs verlaagde Midland ijzer in het district door te brengen. De officiële prijs van Cleveland No. 3 bleef echter gehandhaafd.

Op de staalmarkt nam de vraag de laatste week niet onbelangrijk toe. Dit verhinderde echter niet, dat de prijzen, zij het ook in een langzamer tempo, verder achteruit gingen. Het Stahlwerksverband heeft zich weer van de markt teruggetrokken, zonder dat dit ook maar eenigen invloed op de stemming had. Stafijzer doet thans 70/6—71/- fob. Antwerpen.

VRACHTENMARKT.

De graanmarkt van Noord-Amerika wordt al slechter en slechter. Geen enkele trampboot werd in de afgelopen week afgesloten. Van Montreal worden slechts 2 definitieve ladingen genoteerd tegen lage cijfers, nl. per prompt van Montreal of Sorel naar de Middellandsche Zee tegen \$ 0,09, basis 1 loshaven en een kleine lading per Juni naar 2 havens aan de Mersey tegen 1/9.

Van New-York werd lijnruimte per Mei geboekt tegen \$ 0,06½; naar Rotterdam zowel als naar Antwerpen, terwijl van Baltimore zelfs lijnruimte per begin Juni werd afgesloten tegen \$ 0,05.

Van de Golfhavens is de vracht nominaal \$ 0,10 naar Antwerpen of Rotterdam, \$ 0,11 naar Fransche Atlantische havens en 2/4½ per qtr. naar U.K.

Van de La Plata Rivier bleven de vrachten op peil, niet-tegenstaande er minder afgesloten werd dan de voorafgaande week. De meeste afsluitingen werden gedaan naar de Middellandsche Zee. Voor een 6500 tonner per Juli werd betaald van Lorenzo range naar Marseille/Genova/Livorno/Napels tegen 18/9, basis 1 loshaven. Eenige Juli-booten van ca. 6000 ton werden afgesloten naar Scandinavië tegen 20/- tot 20/6, terwijl van Buenos Aires voor een prompte boot 18/- werd betaald naar Havre/Hamburg en voor een boot per Juni/Juli 17/3 naar U.K./Continent. De markt was aan het einde van de afgelopen week vrij vast.

Salpeter van Chili. Een matige vraag naar scheepsruimte per Juni/Juli/Augustus bleef bestaan, doch bevrachters slaagden er niet in tegen hun cijfer, 21/6, naar Bordeaux/Hamburg range met de gebruikelijke opties te bevrachten. Voor Oct./Nov. wordt 22/- genoteerd, doch voor het oogenblik kan onder 23/- niet worden afgesloten.

Suiker van West-Indië. Niettegenstaande de geringe vraag bleven de vrachten, althans in de eerste helft der

week, vast. Van Cuba werd 15/- betaald voor een Juli boot naar U.K./Cont. en voor een lijnboot van 7000 ton eind Juni/begin Juli 14/- naar Liverpool, doch sindsdien is het moeilijk lading te vinden, ook voor handige booten.

Van het Oosten werd buitengewoon weinig bevracht. Voor Soyaboonen van Dalny naar R'dam of Hamburg kan ruim voldoende scheepsruimte voor de eerstvolgende maanden worden verkregen tegen 25/-. Lijnruimte is schaarsch.

Saigon noteert voor Juni/Aug. 26/6 naar de gebruikelijke havens op het Continent; lijnruimte is evenwel weinig beschikbaar, terwijl tramptonnage op dit cijfer niet uitkomt.

Donau en Zwarte Zee. Deze markten zijn buitengewoon flauw. Graanladingen zijn niet aan de markt. Van Poti werd een 10.000 tonner gesloten per Juni voor erts naar de Northern States tegen \$ 3,25.

Middellandsche Zee. Alhoewel de vraag gering is, bleven de vrachten door het geringe aanbod van scheepsruimte vast. Betaald werd o.m. voor erts: Almeria Pier/R'dam 4/3 en v. Carthage naar Rouaan 6/-, Gent 4/3, Huelva/R'dam 4/2.

Kolen van Engeland. Door de Pinksterfeestdagen is het aantal bevrachtingen in de afgelopen week zeer beperkt geweest. De vrachten zijn onveranderd. Ongelukkigerwijze is de onzekerheid wat de kvesties betreffende het aantal werkuren en de loonen in Juli aangaat oorzaak, dat voorloopig wel geen verbetering zal intreden.

RIJNVAART.

Week van 24 t/m. 30 Mei 1931.

De aanvoeren van zeezijde, hoofdzakelijk hout en graan, namen toe. De vraag naar scheepsruimte voor den Bovenrijn nam toe. In verband met den lagen stand der vrachten, was onder de schippers weinig animo om te laden, zoodat de stemming vaster werd en de vrachten zich op een hooger niveau bewogen. Naar kleinere ruimte (Kempenaars) was meer vraag. De vracht voor dit soort schepen onderging eenige verbetering. De ertsvracht bedroeg: naar Ruhrhavens: f 0.30—f 0.40 p. last met 3—4 resp. 6—8 losdagen; naar Horl/Grimberg: f 0.40—f 0.50 p. last met 3—4 resp. 6—8 losdagen. Naar Mannheim werd gemiddeld voor ruwe producten f 0.55 ad f 0.60 en naar Strassburg ca. f 0.90 p. last betaald. Voor Main-plaatsen liep de vracht op tot f 1.— p. last voor hout naar Aschaffenburg. Het sleeploon werd genoteerd volgens het 27½ ad 30 cts.-tarief. De waterstand bleef wassend. Naar den Boven- en Benedenrijn werd op vollen diepgang afgeladen.

De vracht voor exporthavens naar R'dam bedroeg Mk. 0.60 per ton inclusief sleeploon.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN								INDEXCIJFERS					
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/ Finland	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	THEE Afl. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. ½ K.G.	COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam	Bruto- gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v.d. Statistiek van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100						
							In- voer	Uit- voer								
1925	f 159,75	0/0 100	Sh. 2/11,625	0/0 100,0	f. 18,75	0/0 100,0	cts. 61,375	0/0 100,0	cts. 84,5	0/0 100,0	f 35,87	0/0 100,0	100	100	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,-	94,8	112	128	93,2	92,9
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,12	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,62	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,87	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-10,25	28,8	13,-	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,37	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,62	63,1	124	135	75,5	69,4
Jan. 1929	152,50	95,5	-9,875	27,9	13,77	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	29,-	80,8	111	119	94,2	84,6
Febr. "	150,00	93,9	1/-	33,7	13,37	71,3	54	88,0	74,25	87,9	28,62	79,8	75	83	94,2	85,4
Maart "	147,50	92,3	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	27,62	77,0	82	111	94,8	85,8
April "	147,50	92,3	-10,5	29,5	13,37	71,3	54	88,0	74,25	87,9	26,75	74,6	110	142	92,9	83,9
Mei "	145,00	90,8	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	25,87	72,1	135	144	91,6	81,7
Juni "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,87	69,3	137	134	91,0	81,9
Juli "	145,00	90,8	-11	30,9	13,42	71,6	54	88,0	68,50	81,1	27,50	76,7	144	147	91,0	83,7
Aug. "	145,00	90,8	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	27,25	76,0	151	149	91,6	83,6
Sept. "	145,00	90,8	-10,125	28,4	13,47	71,9	51,75	84,3	64	75,6	28,25	78,7	135	144	91,0	82,0
Oct. "	142,50	89,2	-9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	27,50	76,7	137	146	90,3	80,5
Nov. "	142,50	89,2	-8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143	88,4	78,8
Dec. "	142,50	89,2	-8	22,5	12,07	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	27,12	75,6	123	125	87,1	78,8
Jan. 1930	147,50	92,3	-7,375	20,7	11,67	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,87	74,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,37	73,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,50	92,3	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,12	72,8	115	127	78,7	72,0
Mei "	145,00	90,8	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1	72,8
Juni "	145,00	90,8	-6,125	17,2	9,77	52,1	33	53,8	58	68,6	22,87	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-5,625	15,8	9,27	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,-	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-4,125	11,6	7,97	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-4	11,2	8,62	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,37	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,-	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,12	50,7	96	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-3,75	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,62	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,57	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,37	42,9				
1 Juni			-3,0625	8,6	8,25	44,0	25	40,7								

1) Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence.